TRST, petek
18. novembra 1955
Leto XI. - Št. 273 (3202)

PRIMORSKI DNEVNIK

Cena 20 lir
Poštnina plačana v gotovini
Tel. 94 638, 93 808, 37-338

UREDNIŠTVO: UL. MONTECCHI št. 6, II. nad. — TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — UPRAVA: UL. SV. FRANCISKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — Podruž. GORICA: Ul. S. Pellico 1-II., Tel. 33-82 — OGLASI: od 8.-12.30 in od 15.-18. - Telefon 37-338 — CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca: trgovski 60, finančno-upravni 100, osmrtnice 90 lir - Za FLRJ za vsak mm širine 1 stolpca za vse vrste oglasov po 30 din.

MALI OGLASI po 20 lir beseda. — NAROČNINA: mesečna 350, četrtletna 900, polletna 1700, celoletna 3200 lir. — FLRJ: Izvod 10, mesečno 210 din. Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — ZA FLRJ: Agencija demokratičnega inozemskega tiska, Državna založba Slovenije, Ljubljana, Stritarjeva 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 60 - KB - 1 - 2 - 375 - Izdaja Založništvo tržaškega tiska D. ZOZ - Trst

ČETRTI DAN KONFERENCE O TRŽAŠKEM PRISTANIŠČU

Nerazumljiva previdnost Italije do predlogov zalednih držav

Delegat Jelič kritizira omejitev pristojnosti konference in poudarja, da je treba upoštevati mednarodno funkcijo pristanišča v koris prometa in tržaškega prebivalstva - Carandini odbil madžarski predlog o mednarodnem posvetovalnem organu

RIM, 17. — Tudi današnje zasedanje mednarodne konference o tržaškem pristanišču je bilo dokaj živahno. Na dokaj oster italijanski odgovor je naletel namreč predlog madžarske delegacije, da bi ustanovili v Trstu mednarodni stalni organizem, pooblaščen slediti razvoju in vsem vprašanjem proste luke.

Na ta predlog je odgovoril najprej veleposlanik Carandini, ki je dejal, da je madžarski predlog v nasprotju z Memorandumom, ki je priznal neostvarljivost členov 21 do 26 priloge VIII. mirovne pogodbe in zaradi tega zanikal možnost kakršne koli oblike internacionalnega režima v Trstu.

Daljši govor je imel tudi grof. Carrobio, ki je odgovarjal na predloge delegatov izražene že na včerajšnjem plenarnem zasedanju in med delom obeh komisij. Grof Carrobio je izjavil, da bodo vključili v zaključno izjavo predloge avstrijskega predstavnika dr. Platzerja o znižanju tarif, okrepitvi pomorskih prog in skrajšanju postopka v okviru proste luke. Prav tako bodo vključili tudi nekatere konkretne predloge ČSR. Glede madžarskih predlogov pa je grof Carrobio dejal, da bodo vključili v izjavo predlog o znižanju pristaniških tarif, predlog o potrebi jasnejše formulacije določb o enakih možnostih ter prepovedi sleherne diskriminacije «Ni pa mogoče vključiti v to izjavo», je ob zaključku svojih izvajanj dejal italijanski predstavnik, «zahteve predstavnika Madžarske Zeleja, da bi ustanovili mednarodni instrument, ki bi sledil razvoju proste luke».

Nato je spregovoril jugoslovanski delegat Jelič, ki je dejal, da je morala italijanska vlada na osnovi londonskega sporazuma sprejeti preliminarne ukrepe za ureditev pristanišča v pričakovanju posvetovalne mednarodne konference, ki mora — po sporazumu — razpravljati o dokončni ureditvi pristanišča na osnovi členov 1-20 priloge VIII mirovne pogodbe. V luči teh določil londonskega sporazuma ima ukaz št. 29 vladnega generalnega komisarja o ureditvi proste luke le začasen značaj in ne more biti dokončen.

Glede značaja sedanje mednarodne konference je Jelič izjavil, da je predsednik italijanske delegacije v uvodnem govoru tako omejil njen delokrog, da opravičuje dvom, ali gre sploh za konferenco, predvideno v sporazumu.

Jugoslavija predlaga zaradi tega ustanovitev internacionalnega statusa pristanišča. Ne gre tu toliko za obvezo italijanske vlade, saj črka memorandumа ne predvideva internacionalizacije, temveč za interese tržaškega pristanišča in koristi mednarodnega prometa. Priznanje tega dejstva daje tudi sporazum od 22. oktobra, sklenjem med Italijo in Avstrijo, ki predvideva ustanovitev posebnega avstrijskega gospodarskega zastopstva v Trstu.

Člani 1-20 priloge VIII. mirovne pogodbe predvidevajo enakost ravnanja za vse dežele. Ni točna trditev, da ni diskriminacija, če se neki državi priznajo večje ugodnosti, ker prevaža več blaga kot druge države, katerim se te ugodnosti ne priznajo. Jugoslovanski predstavnik je nato izjavil, da za svojo državo ne zahteva enakih ugodnosti, kot jih ima Avstrija, vendar pa gre za bistveno načelno vprašanje, saj prosta luka ne služi samo mednarodnemu prometu, temveč tudi koristi tržaškemu prebivalstvu.

Svoja izvajanja je jugoslovanski delegat zaključil z ugotovitvijo, da ima Jugoslavija pomembne gospodarske interese v Trstu, in je omenil, da sporazum o obmejnem trgovinskem prometu med Trstom in sosednimi jugoslovanskimi področji še vedno čaka na ratifikacijo.

Naslednji govornik je bil predstavnik CSR opolnomočeni minister Čech, ki je predlagal sklicanje rednih posvetovalnih konferenc o vprašanjih tržaške proste luke.

Po daljšem odmoru so italijanski predstavniki prečitali izjavo, kjer pravijo, da bodo na vse predloge navzočih držav odgovorili jutri.

Še prej pa je italijanski predstavnik veleposlanik Carandini med govorom jugoslovanskega delegata vzkliknil, da se italijanska država zaveda odgovornosti in ščiti interese Trsta. Medklic vzbuja tudi pri površnih poznavalcih položaja začudenje.

ZMEDA MED DEMOKRISTJANI zaradi Fanfanijevega nihanja

Pri volitvah italijanskih predstavnikov v skupščini jeklarskega pola vladni center ni bil sposoben doseči večino
Pogajanja pred novim glasovanjem o ustavnem sodišču

(Od našega dopisnika)

RIM, 17. — Je kaj upanja, da se bo vprašanje ustavnih sodnikov na jutrišnji plenarni seji parlamenta premaknilo z mrtve točke? Na to vprašanje je danes pozno zvečer še vedno težko odgovoriti, čeprav so mnenja večinoma pesimistična. Posvetovanj in pogajanj sicer ni manjkalo. Pogajanja je vodil predsednik senata Merzagora, ki je vmes obiskal tudi predsednika republike Gronchija. Toda sprijaznjenosti v vrstah strank navkljub, zlasti demokristjanske, se je najbolj očitno pokazala pri današnjih neuspelih glasovanjih italijanskih predstavnikov v skupščini jeklarskega pola), bi bil tudi pri doseženem sporazumu med vodilnimi strank izid še vedno negotov.

Zadeva bi bila preprosta, če bi demokristjani vztrajali pri svojem akrobatskem poskusu ravnotežja med levico in desnico. Sporazum z levico bi zagotovil povsem zanesljivo večino, medtem ko se je že pokazalo, da sporazum z desnico ne vodi nikamor.

Danes so demokristjanski poslanci in senatorji sklenili, da se bodo jutri držali istega stališča kot pri zadnjem včerajšnjem glasovanju. To pomeni, da vztraja DC pri zahtevi, naj se najprej izvolita oba večinska kandidata, nakar bi se videlo za drugega predstavnika opozicije. V razgovoru z Merzagoro pa je Togliatti postavil predvsem zahtevo po ustočasni izvolitvi vseh treh kandidatov.

Po vsem torej kaže, da so tudi demokristjani uvideli, da jim ne kaže več paktirati z desnico in da se, zelo previdno in sramežljivo, seveda, orientirajo k podpori levice. Toda tudi tam ni vse v redu. Saragat se je danes v svojem glasilu v ostrem polemičnem članku zagnal v Nennija, ker na včerajšnjem glasovanju ni podprl laičnega kandidata, čeprav je to obljubil in čeprav so socialdemokrati predvčerajšnjim glasovali za Bracci. Nenni, ki je bil predvčerajšnjim gospodar položaja in tako rekoč diktiral izid glasovanja, je to svojo pozicijo izpustil iz rok, verjetno iz strahu, da se ne bi še bolj zameril Togliattiju.

Danes se nakazuje možnost rešitve v tem, da bi se KPI odpovedala svojemu kandidatu Crisafulliju in pristala na politično manj karakteristično osebnost. Kot možne kandidate omenjajo De Nicolo, Calamandreia in Molèja. De Nicola je baje že odklonil, na vsak način pa bi verjetno želel skoraj soglasno izvolitev, ki mu je ne more nihče jamčiti. Iz Togliattijevih in Nennijevih izjav ter iz obiska Merzagore pri Gronchiju bi se dalo sklepati, da bo po tej poti morda šlo kaj doseči.

Togliatti je dejal, da se je začela akcija približevanja, ki pa doslej še ni dala nobenega rezultata». Nenni je bil jasnejši: «Če se po načinu, kako so komunistični kolegi hoteli postaviti vprašanje, jutri sodišče ne izvoli, potem je to dokaz, da kdo tega nalaše noče ali pa bi hotel z ustavnim sodiščem doseči cilje, ki z njim nimajo nobenega opravka.» Merzagorov obisk pri Gronchiju utegne biti v zvezi z možnostjo, da bi bil Crisafulli v zameno vključen v seznam ustavnih sodnikov, ki jih imenuje predsednik republike. Toda tudi ta utegne povzročiti težave nepopustljivo demokristjansko stališče.

O položaju v vladnem taboru pa najbolje priča že omenjeno dejstvo, da večina danes ni bila sposobna izvoliti novih italijanskih predstavnikov v skupščini evropske skupnosti premoga in jekla. Za izvolitev je bila potrebna absolutna večina — pri 528 glasujočih 265 glasov. Dobili so pa Piccioni 263, Pella 262, Carcaterra 261 itd. Tako je bilo glasovanje brezuspešno in če se ne bo kmalu ponovilo z večjim uspehom, bo nastal čuden položaj, da bo predsednik posvetovalne skupščine poola Pella ostal brez investiture.

Rezultat glasovanja je posledica že znanega uskoštva v vladnem taboru tokrat očitno demokristjanske desnice, ki se zavzema za sporazum z monarhisti tudi o tem vprašanju.

A. P.

PIERO CALAMANDREI
znani pravnik in napredni javni delavec se omenja med kompromisnimi kandidati za člana ustavnega sodišča

Zavlačevalna taktika glede francoskih volitev

Debata v skupščini prekinjena, dokler vlada ne predloži načrta o novi razdelitvi volilnih okrožij

PARIZ, 17. — Danes je francoska skupščina sklenila, da bo razpravljala o dveh podobnih predlogih, ki sta naklonjena večinskemu sistemu v skladu s sklepom republiškega sveta. Debata je bila zelo živahna. Medtem pa je poslanec MRP Moisan predložil resolucijo, ki zahteva, naj vlada, še preden se nadaljuje debata o predčasnih volitvah, predloži načrt za novo razdelitev volilnih okrožij. Potem ko je resolucijo odobrila komisija za splošne volitve, je Moisan zahteval, naj o njej glasuje skupščina. Faure se je temu uprl in zahteval, naj se prej glasuje o enem od načrtov, ki jih je zjutraj sklenila upoštevati, in šele zatem o resoluciji. Toda po kratki prekinitvi seje je resolucija šla na glasovanje in je bila sprejeta s 339 glasovi proti 270. Resolucija določa, da mora vlada začrtati volilna okrožja na tak način, da «zajamči pravično predstavništvo prebivalstva na podlagi podatkov zadnjega splošnega štetja».

Zaradi tega je nadaljevanje debate postalo brezpredmetno in na nočni seji je skupščina razpravljala o drugih vprašanjih. Prihodnja seja bo jutri popoldne. Zjutraj pa bo vlada imela sejo.

Resolucija ljudskih republikancev kaže, da hočejo sedaj, ko je tudi skupščina pokazala, da je pripravljena sprejeti večinski sistem po okrožjih, začeti z zavlačevalno taktiko, čeprav sodelujejo v vladni koaliciji. S tem se je debata iz skupščine prenesla v vlado, kjer verjetno sporazum ne bo prav lahek.

TUNIZ, 17. — Kongres tunizijske nacionalistične stranke Neodestur je danes odobril resolucijo političnega odbora, ki odobrava francosko-tunizijske sporazume.

PO OSMIH MESECIH PROTIZAKONITEGA ZAPORA

Izpustite na svobodo škedenjske antifašiste!

Ta teden je minilo osem mesecev, odkar je policija v noči med 13. in 14. marcem letos aretirala skupino škedenjskih antifašistov pod obtožbo, da so krivi smrti z revolverjem oboroženega človeka med najhujšimi demonstracijami, ki so se vršile pred desetimi leti v zvezi z bojem okrog državne pripadnosti Tržaškega ozemlja. Ze osem mesecev ponavljamo v našem dnevniku, da niti policijska niti sodna oblast nimata pravice postopati proti škedenjskim antifašistom, ker »pada dogodek v ono politično aktivnost, ki jo omenja člen 6 Spomenice o soglasju od 5. oktobra 1954, s katerim sta se obe vladi obvezali, da zaradi takšne aktivnosti ne bosta preganjali nobenega prebivalca. Že osem mesecev zahtevajo družine in odvetniki zaprtih antifašistov izvajanje tega člena in izpustitev na svobodo svojih družinskih poglavarjev. Toda zaman.

Vse intervencije in vsa dokazovanja so ostala doslej brez učinka ne samo kljub členu 6, temveč celo kljub tolmačenju izvajanja Spomenice o sporazumu v posebnem pismu, ki ga je generalni vladni komisar poslal generalnemu prokuratorju v Trstu. «Kljub pomanjkanju formalnega akta o veljavnosti», je pisal že 24. marca letos generalni vladni komisar «je treba Spomenico o soglasju smatrati kot povsem izvedljivo na Tržaškem ozemlju tudi glede onega dela, ki zadeva pobijanje zločinskih dejanj, katera so se izvršila pred podpisom Spomenice o soglasju.»

Ceprav je samo po sebi jasno, da mora vsak oblastveni organ v Trstu, še prav posebej pa sodna oblast, izvajati člen 6 prav tako kot so druge oblasti izvedle na primer tiste člene spomenice, ki odrejajo prevzem uprave po italijanski vladi, bi človek mislil, da bo generalni prokurator tržaškega sodišča upošteval vsaj dovolj jasno navodilo generalnega vladnega komisarja. Nastaja torej vprašanje, zakaj se to ne dogaja? Zakaj državno tožilstvo ne umakne obtožnice in zakaj sodišče ne izpusti na svobodo zaprtih antifašistov?

Zene obtoženih antifašistov so bile prisiljene, da so se zaradi tega nerazumljivega ravnanja obrnile celo na samega predsednika republike, ki je v lanskem oktobru s posebnim dekretom dal vladnemu generalnemu komisarju v Trstu tisto oblast, ki jo je imela pred njegovim prihodom bivša Zavezniška vojaška uprava.

«Gospod predsednik, smo žene šestih tržaških delavcev, ki so bili pred šestimi meseci aretirani pod obtožbo, da so se udeležili političnih manifestacij leta 1945, med katerimi je neki človek izgubil življenje», *so pisale pred dvema mesecema žene škedenjskih antifašistov predsedniku republike Gronchiju.*

«Dva izmed naših mož sta bila aretirana že leta 1945 in po sedmih mesecih zapora sta bila izpuščena, ker se je pokazalo, da sta brez krivde. Ne glede na dejstvo, da so naši možje nedolžni, o čemer smo globoko prepričani, smatramo za nepravično in nečloveško, da možje, ki imajo poleg svojih žena še trinajst otrok, ki jih morajo vzdrževati, trpijo v ječi že toliko mesecev, ne da bi se sodišče odločilo za izvedbo sodne razprave. In prav zaradi tega se obračamo na Vas, gospod predsednik, da bi s svojo avtoriteto posredovali, da bi se ta primer čimprej rešil. To Vas prosimo tudi zaradi tega, ker preti nevarnost, da bodo zgubili službo, če ne bodo kmalu izpuščeni in Vi veste, kako težko, če že nemogoče, je danes najti brezposelnim delo. Razen tega hočemo še poudariti dejstvo, da je dejanje, zaradi katerega so naši možje pod obtožbo, politično dejanje in je torej na podlagi Spomenice o soglasju, podpisane leta 1954 v Londonu, izvzeto iz sodnega pregona ter predstavlja zaradi tega njihov odvzem svobode kršitev podpisanega sporazuma», *zaključuje pismo žena škedenjskih antifašistov poglavarju države.*

Generalni tajnik predsednika republike je 26. septembra t.l. škedenjskim ženam odgovoril, da je bilo na vsebino pisma opozorjeno pravosodno ministrstvo. Pripominjamo, da so škedenjske žene prepis zgornjega pisma poslale tudi pravosodnemu ministru Moru, ki pa na pismo ni odgovoril. Prav tako je ostalo brez odgovora tudi podobno pismo, ki so ga iste žene poslale generalnemu vladnemu komisarju v Trstu 15. oktobra t.l. Pač pa je bila ena izmed žena kmalu po odgovoru sekretarja predsednika republike klicana v tržaško sodno palačo v soko št. 245, kjer ji je sodni uradnik dejal, da je «vse odvisno od generalnega vladnega komisarja», ko ga je vprašala, ali se bo sodna razprava proti zaprtim škedenjskim antifašistom vršila ali ne. Predsednik porotnega sodišča pa je dejal, da razprave do 20. decembra ne bo, kar lahko pomeni, da obstaja možnost, da pride razprava na vrsto konec januarja ali februarja, ko bo začetek novega naroka.

Naj dodamo, še nadvse važno izjavo, ki jo je dal v Trstu državni podtajnik zunanjega ministrstva Folchi 13. septembra letos na tiskovni konferenci v odgovor na vprašanje našega urednika glede izvajanja člena 6 Spomenice o soglasju. Folchi je tedaj izjavil, da je «to vprašanje v resnem študiju».

Sodna oblast noče torej izvajati člena 6 Spomenice o soglasju kljub navodilom vladnega komisarja, hkrati pa smatra člen vlade, da izvajanje člena 6 še vedno ni rešeno, češ da je v «resnem študiju». Poleg tega je dejstvo, da kljub poteku enega leta od podpisa, Spomenica o soglasju še vedno ni objavljena v Uradnem listu in že omenjeni člen vlade je v Trstu izjavil, da je tudi vprašanje objave prav tako v kroučevanju strokovnjakov za ustavno pravo».

No, naj bo kakor koli, dejstvo je, da zaradi tega proučevanja po nedolžnem trpijo že osem mesecev poglavarji šestih družin brez vsake krivde v zaporu in njihove družine s številnimi otroki, ki padajo vsak dan v večjo bedo. Zato zahteva najosnovnejši čut pravičnosti, zakonitosti in spoštovanja prevzetih mednarodnih obveznosti, da po tolikih mesecih oblasti izpustijo zaprte škedenjske antifašiste na svobodo.

Člen 6 pa se krši tudi v drugih primerih. To je v prvi vrsti primer obtoženega Sosiča, ki je prav tako protizakonito v zaporu in ki je bil aretiran že pred škedenjskimi antifašisti. Tudi zanj ponovno zahtevamo izpustitev na svobodo prav tako kot za zaprte obtožence zaradi dogodkov pred desetimi leti v Miljskih hribih. Končno je čas, da na podlagi člena 6 umakne predstavnik države tožbe proti našemu dnevniku in proti tovarišu Francu Stoki, zaradi člankov objavljenih eno leto pred podpisom londonskega sporazuma.

Povratek k hladni vojni izključen po ženevski konferenci zunanjih ministrov

Svetovni tisk o pravkar zaključenem sestanku ministrov štirih velesil - Dulles je poročal Eisenhowerju - Molotov se je na povratku ustavil v Berlinu - Nepotrebne propagandistične medsebojne obtožbe

WASHINGTON, 17. — Ameriški državni tajnik John Foster Dulles je danes popoldne prispel v Washington in kmalu nato odpotoval v Gettysburg, kjer se je sestal s predsednikom Eisenhowerjem. Govorila sta predvsem o ženevski konferenci in, kot je izjavil predsednikov tiskovni predstavnik James Hagerty, o radijskem govoru, ki ga bo imel Dulles jutri zvečer. Pozno zvečer je Dulles v hotelu v Gettysburgu s svojimi sodelavci sestavljal besedilo govora, ki ga bo jutri predložil Eisenhowerju.

Kot poroča diplomatski urednik londonskega lista «Evening News», proučujejo v Londonu in Washingtonu možnost sestanka med Edenom in Eisenhowerjem, da bi se koordinirala ameriška in angleška politika po Ženevi. Sestanek bi bil v Washingtonu v začetku prihodnjega leta, vsekakor pa pred obiskom maršala Bulganina v Londonu.

Sovjetski zunanji minister Molotov se je na poti domov ustavil v Berlinu, kjer je imel razgovore z vzhodnonemškimi predstavniki. Pred odhodom iz Ženeve je Molotov pozdravil novinarje in občinstvo: «Na svidenje!» Ob priložnosti na berlinsko letališče je Molotov poudaril, da mora biti združitev Nemčije predvsem delo samih Nemcev, da združitev ne sme biti dosežena za ceno socialnih pridobitev v Vzhodni Nemčiji in da bo ZSSR zavrnila vsak predlog, po katerem naj bi se združena Nemčija pridružila zahodnemu vojaškemu bloku. Posebna odgovornost, je dejal Molotov, pa pripada bonnski vladi, zakaj od nje je v prvi vrsti odvisno, ali se bodo uresničile težnje nemškega ljudstva.

V dobro obveščenih diplomatskih krogih zatrjujejo, da bo Velika Britanija prihodnjo pomlad napravila prvo pobudo za premagovanje sedanje mrtve točke v odnosih med Vzhodom in Zahodom, morda s predlogom za nov sestanek načelnikov vlad.

V krogih ameriškega državnega tajništva zatrjujejo, da je konferenca v Ženevi sicer doživela neuspeh, da pa to ne pomeni povratka k hladni vojni. Konferenca pomeni samo eno izmed številnih etap v iskanju konkretnih rešitev za problematiko mednarodnih odnosov, zatrjujejo v Washingtonu in dodajajo, da je bilo v Ženevi mogoče spoznati sovjetsko stališče, tako da bo lahko Zahod temu primerno uravnaval svojo politiko. Pogajanja se bodo nadaljevala po diplomatski poti. ZDA pa bodo spodbujale izmenjavo obiskovalcev med Vzhodom in Zahodom in povečanje trgovinske izmenjave, čeprav v okviru obstoječih omejitev za strateško blago.

V istih krogih zatrjujejo nato, da je naravno, da bo prišlo v ameriški politiki do nekaterih formalnih, ne pa bistvenih sprememb v luči ženevskih diskusij. ZSSR je dala razumeti, pravijo v Washingtonu, da nasprotuje združitvi Nemčije, tako da je treba zdaj videti, na kak način kaže načenjati razna vprašanja. Če v Ženevi, dodajajo v krogih državnega tajništva, ni bil dosežen noben napredek, pa tudi ni bilo nobenega koraka nazaj.

Isto mnenje je izrazil tudi državni tajnik za obrambo Wilson, ki je zatrdil, da se ameriški obrambni načrti ne bodo spremenili; dodal je, da bi bilo napačno trditi, da bo posledica ženevske konference povratek k hladni vojni.

Današnji «New York Times» pa piše, da je «zdaj očitno, da so Sovjeti prišli v Ženevo z namenom, da začno propagandistično kampanjo, ki pa se je obrnila proti njim». Konferenca, nadaljuje list, je omogočila Zahodu, da nadaljuje svojo «vojno za mir», toda za to je potrebna ohranitev enotne zahodne fronte, ki se je pokazala v Ženevi.

«New York Herald Tribune» pa pravi, da je «odveč reči, da mora ostati Zahod združen in močan v poženevskem razdobju». Pač pa priporoča list tudi bolj razgledano politiko in pravi, da je ZSSR dokazala, da namerava na Srednjem vzhodu uporabljati gospodarske ukrepe, «da bi uresničila svoje ekspanzionistične cilje». Ni dovolj, pravi list, preprosto trditi, da ZSSR ni sposobna izvesti učinkovitih gospodarskih ukrepov, temveč je treba pregledati zahodno delo na tem področju.

V komentarju o zaključku londonske konference piše londonski «Times», da «vse», kar ostaja od ženevskega duha, je vtis, da v termonuklearni dobi nobena velesila ne bo tirala nasprotij do vojne». Ta vtis, pravi list, je pripravil načelnike vlad do tega, da so se v juliju sestali v Ženevi. Toda ženevski duh je tudi pomenil, da bi moralo biti laže reševati vprašanja, ko je že bila zavrnjena misel na vojno. Prav to upanje, pravi list, pa je bilo razočarano. V prihodnjih letih, nadaljuje «Times», bodo potrebni večji napori in več iznajdljivosti, da bi zahodni Nemci ohranili prepričanje, da je njihova varnost, blaginja in upanje na enotnost s častnimi pogoji edino v združitvi z Zahodom. List izraža mnenje, da je bil sovjetski namen v Ženevi ta, da se v Zahodni Nemčiji ustvari globoko razočaranje, z upanjem, da se bo ljudstvo naveličalo Adenauerja in njegove politike in prišlo do zaključka, da samo neposredna pogajanja z Moskvo in Pankowom vodijo k enotnosti.

Laburistični «Daily Herald» pa pravi, da se ministri igrali farso, «ker so podajali nerealistične predloge, da bi si opomogli na propagandističnem področju». Glavni namen ministrov, pravi list, je bil ta, da bi vplivali na nemško javno mnenje. Naloga, da se premaga mrtva točka, pripada načelnikom vlad, pravi list in nadaljuje, da zahteva ta naloga nekaj, česar zdaj ni ne na eni ne na drugi strani: iskrenost.

Na podoben način kot zahodno časopisje, le z obranjenimi vlogami, komentira ženevsko konferenco sovjetski tisk. Današnja «Izvestja» pišejo, da je konferenca pokazala, «kdo želi in kdo ne želi prispevati k sodelovanju in zaupanju». ZSSR, zatrjuje list, je prišla na konferenco z vrsto konkretnih predlogov, ki naj bi se nadalje omilili mednarodno napetost, to pa je ustvarilo ugodne pogoje za delo zunanjih ministrov v skladu z navodili načelnikov vlad. Konferenca pa se je končala brez pravih sklepov, ker so zahodni ministri zavrnili vse sovjetske predloge in na drugi strani postavili načrte, ki niso v skladu z navodili načelnikov vlad in z interesi mednarodne pomiritve, zatrjujejo «Izvestja».

V beograjskih političnih krogih pravijo, da je že sam začetek konference pokazal, da se velesile ne žele odpovedati pridobljenim pozicijam in da zato od razgovorov ni mogoče pričakovati dokončnih pozitivnih rezultatov. Ženevski razgovori so po mišljenju v Beogradu pokazali, da trenutno niti Zahod niti Vzhod ne želita združenja Nemčije, ker sodijo, da to ne bi odgovarjalo njunim interesom in da bi rešitev tega vprašanja lahko porušila ravnotežje sil. Povezovanje nemškega vprašanja z vprašanjem evropske varnosti pa je onemogočilo vsak resen napredek v reševanju tudi tega vprašanja, čeprav je bilo pričakovati, da bo razprava o tem in o vprašanju odnosov med Vzhodom in Zahodom glede na izboljšano mednarodno ozračje bolj plodna.

Po ženevski konferenci so po mnenju beograjskih krogov lahko razočarani samo tisti, ki so nerealno ocenjevali realne možnosti približevanja nasprotnih stališč med Vzhodom in Zahodom, in tisti, ki so mislili, da bo konferenca končala s popolnim neuspehom. Potek konference je po mišljenju «Politike» pokazal, da do kompromisa in rešitve vprašanj ne bo prišlo, dokler razvoj dogodkov ne bo prisilil velesil, da opuste svojo ozko blokovsko politiko.

Po mnenju «Politike» je nevarno, iz propagandističnih razlogov dolžiti drugo stran za «neuspeh konference», kajti obe strani sta enako krivi za nezadostno izkoriščanje možnosti, za poglobitev razumevanja in iskanje kompromisnih rešitev. Ženevski duh ni pokopan. Vrata za pogajanja so široko odprta, to pa je vsekakor uspeh konference.

Za sodelovanje žensk pri sodiščih za mladoletne

RIM, 17. — Na današnji seji poslanske zbornice je pravosodni minister Moro predložil rečrt zakona o udeležbi žensk pri upravljanju sodstva pri porotnih sodiščih in pri sodiščih za mladoletne.

Drakonski ukrepi v Argentini proti sindikalnim voditeljem

Nad 500 sindikalnih voditeljev in stavkajočih so aretirali zaradi pozivanja na stavko, ki jo je vlada proglasila za nezakonito - Pogoji Splošne zveze dela za prenehanje stavke - Povečana dejavnost katoliških krogov

BUENOS AIRES, 17. — Položaj, ki je nastal v Argentini zaradi stavke, ki jo je proglasila Splošna zveza dela, postaja vedno bolj napet. Čeprav je vlada zagrozila, da bo strogo kaznovala vsakogar, ki bo pozival na stavko, in vsakogar, ki se bo stavke udeležil, je stavka zavzela precejšnji obseg. Razen tega je včeraj prišlo tudi do prvih spopadov med stavkajočimi in vojaškimi oddelki, pri čemer je bilo nekaj ranjenih. Položaj se je še poslabšal, ko je vlada sinoči odredila zasedbo palače, kjer ima sedež Splošna zveza dela. Palačo so zasedli oddelki mornariških strelcev.

Danes zjutraj je vlada objavila ukaz, s katerim proglaša stavko za nezakonito. Na podlagi tega ukrepa je vlada postavila pod nadzorstvo Splošno zvezo dela in vse sindikalne organizacije, ki so v njej včlanjene. Vlado bo v centralni sindikalni organizaciji kot kontrolor zastopal pomorski kapitan Alberto Patron. Dekret določa med drugim, da preneha oblast vseh sindikalnih voditeljev in organizacij, ter ustanavlja pri Splošni zvezi dela preiskovalno komisijo, ki ji predseduje polkovnik Maria Paso Viola.

Splošna zveza dela je do sedaj pokazala, da ima še velik vpliv med delavsko množico, vlada pa kaže svojo nepopustljivost. Skupine policistov so izvršile aretacijo nad sto sindikalnih organizatorjev. Kar se tiče področja Buenos Airesa, se udeležba pri stavki suče od 80 do 100 odstotkov. Skoraj v celoti je prizadeta industrija za konserviranje mesa, steklarne, tovarne mila, v manjši meri pa industrija gume, jeklarne in tekstilne tovarne. V ostalem delu države je položaj v glavnem enak. Ponekod se začenja že čutiti pomanjkanje najnujnejših živil.

Od začetka stavke so v Buenos Airesu in v pokrajini prestolnice aretirali nad 500 stavkajočih delavcev in sindikalnih voditeljev, ker so pozivali na stavko.

Minister za delo Raul Migone je po radiu pozval delavce, naj se vrnejo na delo, ker jih bodo sicer odpustili, ne da bi jim priznali kako odškodnino. Minister je tudi zatrjeval, da je Splošna zveza dela v preteklosti bila orodje peronizma in ne organ delavskega razreda. Minister je tudi dejal, da je proglašena stavka «dejanje proti samemu delavskemu razredu».

Danes popoldne pa se je v prostorih Splošne zveze dela sestalo približno dve tretjini tajnikov sindikata, včlanjenih v Splošni zvezi dela pod predsedstvom Andresa Framinija in Luisa Natalinija, ki iu je nova vlada odstavila kot sindikalna voditelja. Se pred začetkom seje sta oba sindikalna voditelja izjavila, da ni res, da sta bila aretirana, ter da je vlada tajnikom zagotovila največja jamstva.

Pozneje so javili, da se je od skupnih 300 sindikalnih tajnikov seje udeležilo 80 in so baje sklenili dati ukaz za prenehanje stavke pod sledečimi pogoji: osvoboditev vseh zaprtih sindikalnih voditeljev in ponoven sprejem na delo vseh delavcev, ki so jih odpustili, ker so se udeležili stavke.

Kar se pa tiče čistke v vojski, je vlada objavila uradno poročilo, ki pravi med drugim: «Akcija oblasti, ki so izšle iz osvobodilne revolucije, se bo čutila izključno, toda odločno, samo proti višjim častnikom, ki so postavili svoje osebne ambicije v službo slabe vlade. Roka pravice bo zadela samo častnike in podčastnike, ki so dosegli napredovanje s svojim oportunizmom in z ovajanjem.»

Na koncu pojasnjuje uradno poročilo, da se v celoti vojaški kadri nimajo kaj bati, ker «ne morejo biti odgovorni za stanje proti kateremu niso mogli nič napraviti». «Nasprotno, pravi poročilo, ko je prišel trenutek, da se zruši pogubni režim, so celotni kadri pokazali, da niti propaganda niti pritisk nista nanje vplivala.»

Pri vsem tem pa je značilna povečana dejavnost katoliških krogov. Policija je danes v nekem katoliškem zavodu izvršila preiskavo ter aretirala 3 duhovnike in 10 članov mladinske organizacije katoliških delavcev. Pri preiskavi so našli 1800 protivladnih letakov. Delavci so izjavili, da niso včlanjeni v Splošni zvezi dela, in so jih izpustili. Duhovnike pa so izročili sodišču zaradi kršitve zakona o državni varnosti.

Tudi argentinska cerkvena oblast je včeraj objavila izjavo, v kateri zatrjuje, da ne prevzema nobene odgovornosti zaradi protivladnih političnih demonstracij katoliških elementov in organizacij.

Argentinski škofje so objavili dolgo pastirsko pismo, v katerem zatrjujejo, da se cerkev ne more pridružiti nobeni politični dejavnosti v okviru katoliških organizacij, «nima pa nobenega ugovora proti organiziranju katoličanov v stranke». Pri tem pa poudarja, da je cerkev «poklicana, da določa, kako naj se vedejo katoličani tako na cerkvenem kakor na posvetnem področju», ter poziva katoličane, naj prevzamejo svojo odgovornost na socialnem, poklicnem, sindikalnem, družinskem in tudi političnem področju.

KARDELJEVI RAZGOVORI z MacMillanom in Butlerjem

Edvard Kardelj se pozdravlja s predsednikom britanske vlade Edenom po razgovoru, ki ga je imel predvčerajšnjim z njim.

LONDON, 17. — Podpredsednik Edvard Kardelj se je danes popoldne razgovarjal s člani britanske vlade o gospodarskih in političnih vprašanjih. V finančnem ministrstvu se je Kardelj najprej sestal s finančnim ministrom Richardom Butlerjem. Razgovorom so z britanske strani prisostvovali tudi minister brez listnice v ministrstvu za trgovino Low in britanski veleposlanik v Beogradu sir Frank Roberts.

Zatem je Edvard Kardelj v Foreign Officeu obiskal zunanjega ministra Harolda Mac Millana in se z njim razgovarjal eno uro o političnih vprašanjih. Z jugoslovanske strani sta bila navzoča tudi državni podtajnik Srdjan Prica in svetnik veleposlaništva Jakša Petrič.

Opoldne je veleposlanik dr. Velebit priredil v prostorih veleposlaništva kosilo na čast podpredsedniku Edvardu Kardelju. Kosila so se z britanske strani udeležili ministrski predsednik Eden, zunanji minister MacMillan, državni minister Selwyn Lloyd, prvi lord admiralitete Mountbatten, vodja opozicije Attlee in drugi funkcionarji in člani parlamenta.

Britanski institut za mednarodna vprašanja je priredil nocoj v Chathamhousu večerjo na čast podpredsedniku Kardelju, ki so se je udeležili številni člani instituta, publicisti, univerzitetni profesorji, poslanci in druge osebnosti. Po večerji je Edvard Kardelj govoril o nekaterih vprašanjih mednarodnih odnosov.

Atentat v Teheranu na predsednika vlade

TEHERAN, 17. — Danes popoldne je bil v Teheranu izvršen atentat na iranskega ministrskega predsednika Huseina Alo. Ko je Husein Ala prihajal v mošejo, je neki mladenič nenadoma sprožil nanj strel iz samokresa. Husein Ala je bil le lažje ranjen v glavo in odpeljali so ga takoj v bolnišnico. Ker so ugotovili, da rana ni nevarna, se je lahko vrnil na dom. Medtem so častniki, ki so bili v mošeji prijeli atentatorja. Atentat je bil izvršen v isti mošeji, kjer je bil 7. marca 1951 ubit ministrski predsednik Ali Razmara. Že marca 1951 so odkrili zaroto proti sedanjemu ministrskemu predsedniku, ki je tedaj prevzel oblast po umoru Razmare.

Za jutri zjutraj je določen odhod predsednika vlade v iraško prestolnico, kjer se bo udeležil konference bagdadskega pakta. Izjavil je, da ne misli odložiti odhoda, če ne bo mnenje zdravnikov drugačno.

Policija je pozneje sporočila, da je atentator Zafar Ali Zolghadr priznal, da je kupil pred časom samokres od nekega člana stranke Tudeh. Potem ko je ustrelil proti ministrskemu predsedniku, ne da bi ga bil zadel, je atentator zagnal proti njemu samokres in ga lažje ranil na vratu.

TRŽAŠKI DNEVNIK

SPOMINSKI DNEVI

Na današnji dan so bili leta 1943 hudi boji med partizanskimi enotami in Nemci na Ratitovcu.

Danes, PETEK 18. novembra Odon, Oliva
Sonce vzide ob 7.07 in zatone ob 16.32. Dolžina dneva 9.25. Luna vzide ob 10.25 in zatone ob 19.36.
Jutri, SOBOTA 19. novembra Elizabeta, Imica

PRED REŠITVIJO VPRAŠANJA VODSTVA TRŽAŠKE TRGOVINSKE ZBORNICE

Univ. prof. Luzzatto Fegiz bo imenovan za novega predsednika trgovinske zbornice?

Kap. Cosulich naj bi dobil mesto predsednika Javnih skladišč
Za zastopstvo slovenskih kmetovalcev v zborničnih organih

Po raznih vesteh naj bi v kratkem prišlo do uradnega imenovanja novega predsednika tržaške trgovinske zbornice in novega predsedstva zbornice. Po teh vesteh naj bi bil novi predsednik trgovinske zbornice znani tržaški univerzitetni profesor Pierpaolo Luzzato Fegiz. Glede imenovanja ostalih članov pa menda še ni prišlo do soglasja in se o njih še stalno razpravlja.

Dosedanji predsednik trgovinske zbornice kap. Cosulich pa naj bi postal predsednik avtonomne ustave «Javna skladišča». Znano je, da so bila javna skladišča po vojni brez predsednika in so imela samo generalnega direktorja Bernardija. Mesto predsednika Javnih skladišč je obstajalo le pred vojno ter je imelo takrat bolj častni značaj.

V zvezi z vestmi o imenovanju novega predsednika tržaške trgovinske zbornice smo sinoči poprosili prof. Luzzatta Fegiza za pojasnilo. Profesor nam je obrazložil, da so vesti o njegovem imenovanju zaenkrat še preuranjene, ker ni bil še podpisan noben uradni dekret. Zaenkrat se še vedno razpravlja o imenovanju ostalih članov predsedstva. Glede njegovega imenovanja na mesto predsednika trgovinske zbornice je prof. Luzzatto Fegiz potrdil, da so mu ponudili to mesto in da ga je sprva odklonil, kasneje pa sprejel. Po njegovi izjavi bi moralo priti do dokončnega imenovanja v začetku prihodnjega tedna in po vsej verjetnosti že v ponedeljek.

Prof. Luzzatto Fegiz je redni profesor tržaške univerze in direktor statističnega inštituta. Svetovno znan je kot statistik, saj je sodeloval s centralnim statističnim zavodom v Rimu pri sestavljanju popisov prebivalstva in je istočasno direktor inštituta «Doxa» v Milanu.

Vse kaže, da se kriza v predsedstvu trgovinske zbornice končno le končuje in da bo v resnici v kratkem prišlo do imenovanj novih oseb. Preuranjeno bi bilo ugotavljati, kakšno bo novo predsedstvo, saj ne gre samo za predsednika zbornice temveč tudi za predsednike sekcij in ostale člane konzulte zbornice. Tržaško prebivalstvo upravičeno pričakuje, da bo novo vodstvo trgovinske zbornice ščitilo interese Trsta in da ne bo več sestavljeno iz ozkega kroga predstavnikov Confindustrie, ki so ščitili predvsem svoje osebne interese.

V tej zvezi preseneča obnovitev mesta predsednika Javnih skladišč in vest o imenovanju na to mesto dosedanjega predsednika trgovinske zbornice kap. Cosulicha. Mesto predsednika Javnih skladišč je bila v predvojnem sistemu res sinekura, vendar bo po vsej verjetnosti v sedanjem razdobju ko gre za zapletena mednarodna pristaniška vprašanja lahko imelo znaten vpliv na razvoj pristaniškega prometa. Po dolgih polemikah o osebnosti in o osebnih interesih dosedanjega predsednika zbornice je kaj malo primerno, da se imenuje na tako odgovoren položaj.

* * *

Vprašanje trgovinske zbornice je zdaj na dnevnem redu in o zadevi se te dni razpravlja in piše, saj ni vseeno, kdo bo imenovan v ostale zbornične organe. Pri tem je posredno zainteresirano vse prebivalstvo, neposredno pa številni posamezniki, ustanove in podjetja, ki se ukvarjajo s trgovino, industrijo in kmetijstvom. Naslov zbornice je namreč: Zbornica za trgovino, industrijo in kmetijstvo. Naravno je torej, da so pri vprašanju te tako važne ustanove zainteresirani tudi kmetje. Oblasti, ki imajo nalogo imenovati nov odbor zbornice, morajo to upoštevati. V trgovinski zbornici mora zastopati tukajšnje kmetijstvo človek, ki je od tu doma in ki bo resnično predstavljal in zagovarjal interese našega kmečkega gospodarstva. Žal je bilo do sedaj drugače; kmetijstvo našega področja je namreč zastopal veleposestnik ki ni imel razumevanja za potrebe našega kmetijskega gospodarstva in nobenega stika s tukajšnjimi kmeti, ki ga sploh ne poznajo. Radovedni smo, kaj bi rekli n. pr. industrijci in trgovci, če bi se kaj takega njim godilo.

Logična posledica tega je dejstvo, da do sedaj trgovinska zbornica ni odigrala v vprašanjih tukajšnjega kmetijstva nobene važne vloge, da ga je zanemarila in podcenjevala, namesto da bi ga podprla in dala potrebne pobude za razvoj te panoge gospodarstva, ki tudi na našem področju ni manj vredna kot druge. Če je pristojnim oblastem zares pri srcu obstoj in razvoj kmetijskega gospodarstva na tem ozemlju, morajo to upoštevati pri imenovanju zastopnika za kmetijstvo v upravnem odboru zbornice.

Poleg tega pa morajo upoštevati še nekaj drugega. Neizpodbitno dejstvo je, da so kmetje na našem področju skoraj stoodstotno sami Slovenci. Zaradi tega mora biti njihov zastopnik v trgovinski zbornici Slovenec. Pri tem se sklicujemo tudi na čl. 2 Posebnega statuta, po katerem morajo biti v javnih funkcijah in na upravnih mestih tudi Slovenci primerno zastopani.

Oblasti naj izvajajo ukaz gen. vl. komisarja št. 80 z dne 1. marca, s katerim je bil razširjen na naše ozemlje zakon št. 560 od 12. julija 1951, v smislu katerega mora biti v upravnem odboru zbornice zastopnik neposrednih obdelovalcev zemlje, ter seveda določbe Posebnega statuta.

Danes seja trž. občinskega sveta

Danes ob 18. uri bo redna seja tržaškega občinskega sveta. Razpravljali bodo predvsem o točkah dnevnega reda. Danes opoldne pa se bodo na županstvu sestali predstavniki vseh političnih skupin v občinskem svetu, da določijo 18 članov občinskega sveta za «Odbor za obrambo in razvoj tržaškega gospodarstva».

KLJUB NASPROTNIM ZAGOTOVILOM PREDSTAVNIKOV DRUŽBE

Pred dokončno premestitvijo v Milan zavoda "Riunione Adriatica di Sicurtà"

Sedaj nameravajo premestiti oddelek za transport, kar bo prizadelo 14 uradnikov knjigovodstva

Poročali smo že, da so v tržaškem občinskem svetu med drugimi vprašanji razpravljali tudi o premestitvi uradov tradicionalnega tržaškega zavarovalnega zavoda «Riunione Adriatica di Sicurtà» iz Trsta v Milan. V tej zvezi je župan izjavil, da so Tržačani prodali svoje delnice in da zahtevajo novi akcionarji premestitev zavoda iz Trsta.

S premeščanjem se je pričelo takoj po končani vojni, saj so že 1945. leta premestili legalni sedež družbe iz Trsta v Milan. Leta 1948 so premestili oddelek za življenjsko zavarovanje in leta 1952 pa večino oddelka za prometna zavarovanja.

Že takrat je prišlo do ostrih protestov, zaradi česar je interveniral conski predsednik, nakar so predstavniki družbe zagotovili, da ne bo naše mesto izgubilo več nobenega drugega urada.

Vendar se družba teh obljub ni držala, saj se sedaj pripravlja nadaljenje premeščanje, ki bo zadelo 14 uradnikov knjigovodstva oddelka za transport. Po nekaterih vesteh so prišli v Trst že prejšnji teden funkcionarji družbe zato, da pripravijo premestitev omenjenega oddelka.

Ta premeščanja predstavljajo zelo resen udarec prestižu našega mesta, saj govore o nezaupanju do bodočega gospodarskega razvoja mesta. Znano je, da je omenjeni zavarovalni zavod zrasel in se okrepil na osnovi živahnega tržaškega pomorstva in bistveno prispeval k okrepitvi gospodarskega položaja Trsta.

Premeščanje urada v Milan je že v preteklosti naletelo na odpor pri uradnikih, saj so uradniki skoro izključno Tržačani in se morajo preseliti iz rodnega mesta. Zaradi teh razlogov se pričakuje intervencija generalnega vladnega komisariata, ki naj prepreči nadaljnja premeščanja omenjenega zavoda.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE ZA TRŽAŠKO OZEMLJE

Otvoritev 11. sezone 1955-56

V soboto 19. novembra ob 20.30 v dvorani na stadionu «Prvi maj»

PREMIERA

Martin Kačur

Življenjepis idealista v treh delih IVANA CANKARJA
povest dramatiziral JOŽE BABIČ
Režiser: JOŽE BABIČ Scenograf: JOŽE CESAR

I. DEL: ZAPOLJE. — Župan Zapolja - Josip Fišer; Župnik - Julij Guštin; Zdravnik - Jožko Lukeš; Naducitelj - Miha Baloh; Martin Kačur, učitelj - Stane Raztresen; Učitelj Ferjan - Rado Nakrst; Učiteljica Matilda - Leli Nakrstova; Kaplan - Stane Starešinič; Sitarjeva - Ema Starčeva; Minka, njena hči - Tea Starčeva; Praktikant - Ivo Kuferzin; Krčmar Jurij - Marij Maršič; Natakarica Francka - Danila Zerjalova, Kmetje in delavci.

II. DEL: BLATNI DOL. - Krčmar in župan v Blatnem dolu - Danilo Turk; Župnik - Modest Sancin; Martin Kačur, učitelj - Stane Raztresen; Učitelj Ferjan - Rado Nakrst; Tončka - Zlata Rodoškova; Karel Grajžar, občinski tajnik - Silvij Kobal; Natakarica Minka - Draga Pahorjeva, Kmetje in delavci.

III. DEL: LAZI. — Martin Kačur, učitelj - Stane Raztresen; Tončka, njegova žena - Zlata Rodoškova; Lojze in Tone, sinova - Vojko Cesar in Marino Strajn; Župan Lazar - Anton Požar; Naducitelj Ferjan - Rado Nakrst; Učitelj Jerin - Jožko Lukeš; Učiteljica Matilda - Leli Nakrstova; Mlada učiteljica Majda Novakova; Mlad: učitelj - Julij Guštin; Ekspeditorica - Silva Raztresenova; Davčni praktikant - Miha Baloh; Fant s pšeničnimi lasmi - Stane Starešinič.

V nedeljo 20. novembra ob 17. uri v isti dvorani ponovitev.

Prodaja vstopnic v Ul. Roma 15-II, danes od 11. do 13. in od 17. do 19. ure, v soboto in v nedeljo od 11. do 13. ure; pri blagajni dvorane dve uri pred pričetkom predstave.

Cristallo. 16.00: «Indijanski bes», Victor Mature, Susan Ball in John Lund.
Grattacielo. 16.00: «Nad usodo», Eleonor Parker in Gleen Ford.
Alabarda. 15.00: «Človek in vrag», Gerard Philipe, Danielle Darrieux in Antonella Lualdi. Mladoletnim prepovedano.
Ariston. 16.00: «Dogaja se na komisariatu», Taranto, Sordi, W. Chiari.
Armonia. 15.00: «Prevarana», L. Bose, P. Cressoy.
Aurora. 16.00: «Sedmero nevest za sedem bratov», Jane Powell in Howard Keel.
Garibaldi. 16.00: «Moje telo ti pripada», Marlon Brando, T. Wright.
Ideale. 15.00: «Rodila se je zvezda», Judy Garland.
Impero. 16.00: «Marcellino pan y vino», Pablito Calvo.
Italia. 16.00: «7 očetovih grehov», Delia Scala, Maria Frau, Maurice Chevalier.
S. Marco. 16.00: «Jamajka», Ray Milland, Arlene Dahl.
Kino ob morju. 15.45: «Amerikanec», Gleen Ford, A. Lane.
Moderno. 16.00: «Ljudje noči», Gregory Peck.
Savona. 15.30: «Ogenj in meso», Lana Turner, Pier Angeli. Mladoletnim prepovedano.
Viale. 16.00: «Upor jetnic», Ida Lupino, Jan Sterling.
Vittorio Veneto. 16.00: «Ko si pri meni», Maria Schell.
Azzurro. 16.00: «Bosa grofica», Humphrey Bogart, Ava Gardner. Mladini izpod 16. leta prepovedano.
Belvedere. 15.30: «Jezdec v puščavi», R. Scott, J. Leslie.
Marconi. 16.00: «Svet pripada ženam», J. Allyson, V. Heflin.
Massimo. 16.00: «Paridova ljubica», Hedy Lamarr, Robert Beatty in Massimo Serato.
Novo cine. 16.00: «Obleči gole», Eleonora Rossi Drago in Gabriele Ferzetti.
Odeon. 16.00: «Babilonski sužnji», L. Christian in Rich Conte.
Radio. 16.00: «Rdeče kape», Alan Ladd in Leo Genn.
Venezia. 15.30: «Črni prestol», B. Lancaster.
Skedenj. 18.00: «Neukrotljiva meja».
Kino na Opčinah. 18.00: «Preganjani po G-menih».

RADIO

PETEK, 18. novembra 1955

TRST POSTAJA A

11.30 Lahki orkestri; 12.00 Iz vzhodnega sveta; 12.10 Za vsakogar nekaj; 12.45 Kulturni obzornik; 12.55 Operna glasba; 13.30 Glasba po željah; 17.30 Plesna glasba; 18.00 Schubert: Simfonija št. 8; 18.23 Schumann: Arabesca, opus 18; 18.30 Z začarane police; 18.40 Dohnanyi: Variacije na otroško temo za klavir in orkester; 19.03 Leharjevi motivi; 19.15 Šola in vzgoja; 19.30 Priljubljene melodije; 20.00 Šport; 20.05 Vesela glasba; 20.30 Melodije iz filmov; 21.00 Tržaški kulturni razgledi; 21.15 Lambert: «Rio Grande», kantata za zbor, orkester in klavir; 21.30 Vokalni kvintet; 21.50 Lahke melodije za orgle Hammond; 22.00 Iz svetovne književnosti in umetnosti; 22.15 Brahms: Trio št. 1 v G-duru; 22.48 Večerni ples.

TRST I.

11.30 Poje Domenico Attanasio; 11.45 Beethoven: Trio v Es-duru št. 2 op. 70; 17.45 Koncert violinista Roberta Micheluccija: Stravinski: «Divertimento» za violino in klavir; 19.15 Veseli oder; 21.00 Simfonični koncert (prenos iz gledališča v Florenci), dirigira Jaša Horenstein.

KOPER

Slovenska poročila: 6.30, 7.45, 13.30, 14.30 19.30 in 23.30.
Hrvatska poročila: vsak dan ob 20.20
Italijanska poročila: 6.15, 12.30, 19.00 in 23.00

6.00 Jutranja glasba; 7.00 Koledar, vremenska napoved, napoved časa; 7.05 Glasba za dobro jutro; 7.30 Za naše žene; 11.00 Šolska ura: Kako nastane časopis; 11.30 Poje dekliški zbor zavoda za glasbeno vzgojo v Ljubljani p. v. Janeza Boleta; 11.45 Simfonični plesi; 14.45 Narodne pojeta Dana Filipčič in Greta Ložar, na harmoniki spremlja Avgust Stanko; 17.15 Glasbeni mozaik; 17.45 Belo in črno; 18.00 Iz delavskega sveta; 18.40 Iz oper; 19.15 Šport; 20.00 Prijetne dunajske melodije; 20.40 Popularne dalmatinske pesmi; 21.00 Lahka zabavna glasba; 21.30 Paul Hindemith — 60-letnik — oddaja s komentarjem; 22.15 Vedra glasba.

SLOVENIJA

327,1 m, 202,1 m, 212,4 m
Poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 22.00.

11.00 Radijski koledar; 11.05 Gospodinjski nasveti; 11.15 V svetu operetnih melodij; 11.45 Cicibanom — dober dan! (B. Jurca: Brat in sestrica); 12.00 Ženski zbor; 12.40 Pojeta Planinski oktet in mariborski komorni zbor; 13.30 Odlomki Popevke in ritmi; 14.35 Želeli ste — poslušajte!; 15.15 Igra Ljubljanski plesni sekstet, poje Ivo Robič; 15.30 Utrinki iz literature - Irwing Shaw: Peter Levjesrčni; 15.45 Moški komorni zbor iz Celja poje slovenske umetne pesmi; 16.00 Modni kotiček; 16.10 Josip Slavenski: Simfonija orienta; 18.00 Ljudje med seboj; 18.15 Narodne pesmi poje Branka Strgar in France Koren; 18.50 V tempu valčka; 20.15 Slovenski ljudski plesi; 21.20 Igra Plesni orkester radia Ljubljana; 21.40 Filmska glasba.

TELEVIZIJA

17.30 Pregled iz slikarstva, kiparstva in arhitekture; 20.30 Poročila; 20.45 Marco Praga: «Zaprta vrata».

NEKAJ PODATKOV IZ STATISTIČNEGA BILTENA

V primerjavi z lanskim avgustom znižanje števila zaposlenih za 2.576

V industriji je ostal položaj glede zaposlitve skoraj nespremenjen, v trgovini pa se je izboljšal

Pred kratkim je izšel statistični bilten Tržaškega ozemlja za september in oktober, ki objavlja statistične podatke za julij in avgust. Med drugim objavlja tudi številke o zaposlitvi in brezposelnosti, ki jih tudi primerja z lanskimi v istem obdobju.

Lani v avgustu je znašalo število zaposlenih 87.205, letos 85.279, kar pomeni, da je padlo za 2.576 enot. Znižalo pa se je tudi število brezposelnih, in sicer od 18.205 na 17.289, kar se zdi zelo čudno, ker bi se moralo število brezposelnih ob padcu števila zaposlenih povečati in ne narobe. Toda to se često dogaja zaradi različnih kriterijev črtanja brezposelnih iz seznamov in novih vpisov. Razen tega pa je bilo med številnimi izseljenci v Avstralijo gotovo tudi precej brezposelnih.

Število zaposlenih se je predvsem znižalo, ker so odpadli letos iz statistike delavci in nameščenci angloameriških vojaških sil, ki jih je bilo lani v avgustu kar 5.968. Za nekatere druge kategorije pa zaznamuje statistika celo določen porast števila zaposlenih. Tako navaja za lanski avgust za trgovinski sektor 13.679 zaposlenih, letos v avgustu pa 14.543 zaposlenih ali 864 več. V bankah in zavarovalnicah se je število zaposlenih zvišalo za 92 enot, v pomorstvu za 378 enot, to je od 4.251 lani v avgustu na 4.629 letos. Najbolj se je zvišalo število zaposlenih v javnih službah, to je za 2.029, in sicer od 25.324 na 27.353. V industriji in obrti je ostal položaj skoraj nespremenjen, ker se je število zaposlenih znižalo samo za 17 enot, to je od 36.208 na 36.191. Porast števila zaposlenih v javnih službah je treba vsekakor pripisati zvišanju števila zaposlenih v SELAD in raznih tečajih,

Če primerjamo število zaposlenih v juliju in avgustu letos, vidimo, da je bilo v industriji v avgustu 127 manj zaposlenih kot v juliju, v trgovini 21 več zaposlenih kot v juliju, v kmetijstvu 25 več zaposlenih, v javnih službah 147 manj, v pomorstvu 36 več zaposlenih v avgustu. Celotno število zaposlenih se je od julija na avgust znižalo od 85.471 na 85.279, to je za 192 enot.

Brezposelnih je bilo v juliju 17.364, v avgustu pa 17.289, to je 75 manj. V industrijski stroki je bilo avgusta 10.366 brezposelnih, v trgovini 5.235, v bančništvu 72, v kmetijstvu 76, v javnih službah 237, v pomorstvu 1.303. Od skupnega števila brezposelnih je bilo 8.738 moških, 6.612 žensk in 1.939 mladincev in mladink.

Te številke nam v glavnem kažejo, da se je v primerjavi z lanskim letom nekoliko izboljšal položaj glede zaposlitve v trgovinski in pomorski stroki ter da je ostal nespremenjen v industriji. Občutno se je povečala zaposlitev v javnih službah, kar pa je le navidezno, ker se je to število zvišalo na račun odpuščenih uslužbencev angloameriških vojaških sil, ki so prešli v SELAD in prekvalifikacijske tečaje.

Sestanka Kmečke zveze na Proseku in v Dolini

Danes 18. t. m. ob 20. uri bo na Proseku kmetijsko-gospodarsko predavanje.

Vabljeni vsi člani.

V soboto 19. t. m. ob 20. uri pa bo sestanek članov KZ v Dolini, Na dnevnem redu razgovor o lokalnih gospodarskih vprašanjih.

Razpis natečaja

Finančna intendanca sporoča, da je bil v Uradnem listu od 4. oktobra razpisan natečaj za 95 mest namestnika tajnika v osrednji službi državnega generalnega računovodstva.

Prošnje za sprejem je treba nasloviti na zakladno ministrstvo, kamor morajo dospeti do 23. decembra. Podpis prosilca mora overoviti notar, ali tajnik občine, v kateri prosilec biva.

NAČRTI POKRAJINSKE TURISTIČNE USTANOVE

ZA VALORIZACIJO OBALE med Grljanom in Sesljanom

Do prihodnjega poletja bodo zgradili pot od glavne avtomobilske ceste do kriškega portiča

Že prihodnje poletje bo obala med Grljanom in nabrežinskim portičem kopalcem bolj dostopna. Ta obala je zelo lepa. Nima pa skoraj nobenih dohodov razen nekaj ozkih stez, ki služijo kriškim ribičem in kmetom in ki vežejo ta del obale pod Križem z glavno avtomobilsko cesto. Ob obali sami pa ni niti stez, tako da mora človek, ki se nameni na kopanje v ta kraj, preskakovati skale in prečkati ograde. V zadnjih letih pa se je ta obala kljub vsem neugodnostim vedno bolj uveljavila.

Pokrajinska turistična ustanova je letos napravila načrt za valorizacijo tega področja. Gre za manjša dela, ki ne bodo popolnoma zadostila vsem potrebam tega obalnega področja, ki pa bodo vsaj omogočila prebivalstvu lažji dostop do morja. Sporazumno z ravnateljstvom za javna dela vladnega komisariata je bilo sklenjeno, da bodo prva dela napravili delavci SELAD. Vrednost del bo znašala približno 80 milijonov lir. Prvotno je bilo določeno, da bodo 45 milijonov porabili za prvi odsek nove obmorske ceste od Grljana do Sesljana Sedaj pa so sklenili, da bodo to vsoto raje porabili za gradnjo bolj udobnih dohodov z glavne avtomobilske ceste do obale. Zato bodo začeli z gradnjo ceste, ki bo vezala avtomobilsko cesto (v bližini «Tenda Rossa») s kriškim portičem. Z ostalim denarjem pa bodo popravili, obnovili in zgradili nove steze v Grljanu in pod Križem, da omogočijo čim lažji dohod k morju. Popravili bodo tudi cesto, ki pelje k črpalnim napravam nabrežinskega vodovoda, da bodo po njej lahko vozili z avtomobili. Hkrati pa bodo zgradili tudi novo stezo do nabrežinskega portiča. Poleg tega je bil predložen tudi načrt za gradnjo poti od gostilne «Alla Costiera» do spodnje plaže.

Pričakujejo, da se bodo zasebniki po teh prvih delih za valorizacijo grljanske in kriške obale, začeli zanimati za to področje, kjer ni še niti enega kopališča. Govori se, da bodo že prihodnje poletje zgradili prvo večje zasebno kopališče, kar bo še bolj obogatilo ta del obale.

Vzporedno s temi deli in z valorizacijo te obale pa se morajo pristojni organi zanimati tudi za varnost tamkajšnjih proseških, kriških in nabrežinskih vinogradov. Bolj kot se ta obala razvija, več škode povzročajo domačim kmetom neodgovorni elementi, ker kmetje ne morejo stražiti vsak konec svojega vinograda. Zato je nujno, da na tem področju, v mesecih ko začenjajo zoreti grozdje in do trgatve, povečajo tudi število poljskih čuvajev.

Razstava v USIS

Včeraj ob 19. uri je bila v prostorih ameriškega kulturnega centra USIS otvorjena razstava slik in kipov del članov pokrajinskega sindikata slikarjev in kiparjev. V začetku je imel Mr. Paul E. Wheeler, ravnatelj USIS v Trstu, kratek nagovor. Govoril je tudi župan Bartoli. Otvoritve se je udeležilo veliko število ljudi, ne samo iz umetniških temveč tudi drugih krogov.

(Tik pred otvoritvijo je izginila neka slika, ki je že visela, in sicer Križanje slikarice Elettre Matallino. Baje so bile na sliki nage figure...)

Tone Mihelič v galeriji «Trieste»

V umetniški galeriji «Trieste», v Drevoredu XX. septembra razstavlja svoja dela slovenski slikar Tone Mihelič. Otvoritev razstave je bila predvčerajšnjim, odprta pa bo do 30. novembra. Mihelič razstavlja 61 oljnatih del ter različne risbe in osnutke.

Baletna šola SNG

Uprava Slovenskega narodnega gledališča v Trstu pričenja z decembrom 1955 z baletno šolo za otroke od 6. do 10. leta in za mladino od 10. do 14. leta; poseben oddelek bo tudi za mladino od 14. leta naprej.

Solo bo vodil preizkušeni tržaški koreograf Adrijan Villes.

Vpisovanje do 25. novembra v Ulici Roma 15-II vsak dan (razen nedelje) od 15. do 16. ure.

Baletna šola bo v novih prostorih na stadionu v Trstu, Vrdelska cesta 7, kjer so za gojence na razpolago vse higienske in študijske priprave v zakurjenih prostorih.

IZPRED POROTNEGA SODIŠČA

ZA MOLKA IN PICCIONIJA zahteva javni tožilec ostro kazen

Sodišče naj bi Molka obsodilo na 3 leta in 6 mesecev zapora, Piccionija pa na 3 leta zapora - Danes govori obrambe

Včerajšnja razprava proti Molku in Piccioniju, ki sta obtožena poskusne tatvine, poskusnega roparskega napada in sodelovanja pri tatvini navadnega kuhinjskega noža v baru «Mario» v Carduccijevi ulici, se je zavlekla dalj kot je bilo pričakovati. Zaslišati bi morali samo natakarja bara Rubino v Ul. S. Sebastiano, a njegove izjave so prisilile sodišče ne le, da je ponovno zaslišalo sina lastnika bara, v katerega bi morala mladeniča vdreti, temveč se je celo preselilo na mesto dogodka.

V teku razprave je namreč nastalo vprašanje, ki ga je sprožila obramba, če sta imela obtoženca sploh namen izvršiti tatvino. Res je, da je priča Damiani predvčerajšnjim izjavil, da je videl Molka prisesti k neki mizi v temnem kotu bara poleg okna, iz katerega je nato potegnil železno cev, ki je držala leseni oknici stisnjeni k okvirju okna. Po mnenju Damianija in nato policijskih oblasti je Molek to storil zato, da bi ostalo okno odprto, zaradi česar bi bil vdor zanj navadna igrača. Toda odvetniki, ki so si ogledali bar, so prinesli sodišču nov element, ki bi lahko obtoženca popolnoma rešil te obtožbe: oknice niso bile zaprte samo z železno cevjo, temveč z dvema, močnima železnima zapahoma, Če sta bila ta dva zaprta, potem je bila Molkova odstranitev cevi zaman. Če sta bila zapaha zaprta ali ne, bi moral vedeti natakar, ki je vsak večer zapiral okna. Natakar je pred sodiščem izjavil, da se mu zdi, da sta bila zapaha zaprta. Nastalo je tako novo vprašanje, da ta dva zapaha zadostujeta ali če bi se pod pritiskom vdala.

Sploh pa je na razpravi prevladoval vtis, da nekatere priče niso govorile čisto resnico, oziroma, da se niso točno spominjale dogodka, ki se je pripetil v noči med 28. februarjem in 1. marcem letos. Tako je priča Damiani, ki je obvestil sina lastnika bara o nevarnosti, ki mu preti zaradi prisotnosti Molka v okolici, pojasnil tudi, da so se vsi skupaj skrili v bližini bara in čakali na morebitnega tatu, da bi ga tako ujeli pri delu. Priča je izjavil, da se je skril v bližnjo Androno dei Coppa in da je od tu opazil Molka, kako je skušal z rokami odpreti oknice z zunanje strani. Zagovorniki so ga skušali postaviti na laž, še posebno ko je odv. Berton izjavil, da iz omenjene ulice ni mogoče videti okna bara.

Popoldne je bil sodni zbor z zagovorniki in tožilcem na mestu in predvsem ugotovil, da imajo oknice precej močne zapahe. Če bi bila zapaha tako zgoraj kot spodaj zaprta, bi bilo nemogoče odpreti okna. Če bi bil zaprt samo gornji zapah, tedaj bi bilo delo lažje, dasiravno bi moral tat porabiti precejšnjo silo, pri čemer ne bi bilo niti izključeno da bi s tem prelomil leseni oknici. Tudi po ogledu je bilo mnenje o vidljivosti z Androne dei Coppa različno.

Po ogledu se je razprava nadaljevala v sodni dvorani. Predvsem je nastalo vprašanje, če je sploh mogoče obtožiti Molka in še posebno Piccionija poskusnega roparskega napada in poskusne tatvine.

Na to vprašanje je v svojem govoru odgovoril tožilec, ki je prišel do zaključka, da sta oba imela namen izvršiti tatvino in medtem ko je Molek imel glavno nalogo vdora, je Piccioni sedel v avtomobilu in opazoval okolico, kar pomeni, da je bil na straži. Tožilec je končno izrazil mnenje, da so dokazi o njuni krivdi zadostni, zaradi česar je predlagal, da naj sodišče spozna Molka krivega obtoženih dejanj in ga obsodi na 3 leta in 6 mesecev zapora ter na plačilo 35.000 lir globe. Za Piccionija pa je tožilec predlagal oprostitev zaradi pomanjkanja dokazov tatvine noža, a kaznovanje za ostali dve točki obtožnice na 3 leta zaporne kazni in na 30.000 lir globe.

Molkov odvetnik Caravelli je v glavnem s pravnimi argumenti hotel dokazati, da ni mogoče v nobenem primeru govoriti ne o poskusni tatvini niti o poskusnem roparskem napadu. Zakon namreč predvideva neki napad za roparskega takrat, kadar hoče tat po izvršenem dejanju braniti ukradeno blago ali kadar skuša z napadom preprečiti aretacijo. V Molkovem primeru ni niti prvega niti drugega elementa, predvsem ker Molek ni ukradel ničesar in ni niti imel nobenega vzroka, da bi ga prisilil k napadu za preprečenje aretacije. Skratka, je zaključil odvetnik, četudi bi sprejeli najslabše domneve tožilca, stvarno dejanje ne dopušča, da bi obtoženca spoznali za krivega.

Njemu je sledil odv. Kezich, ki je spregovoril v obrambo Piccionija. Zanj je odvetnik zahteval oprostitev vseh točk obtožnice predvsem ker obtoženi ne le, da ni sodeloval niti pri ogledu okna in morebitni odstranitvi železne cevi, temveč ni niti izstopil iz avtomobila.

Na pokopališču umrl

Včeraj dopoldne je 79-letni Giovanni Negri, ki stanuje v Gradiški in ima v Trstu svojce, odšel na pokopališče pri Sv. Ani, ne sluteč, da ga prav tam čaka smrt. Pred dnevi so namreč prekopali truplo njegove žene in starček je šel pogledat njen novi grob, toda nenadoma se je zgrudil na tla. Neki čuvaj ga je zapazil in mu hitro pritekel na pomoč, a bilo je vse zaman, ker ga je zadela srčna kap in je bil na mestu mrtev.

ZAKAJ SE JE DVIGNILA CENA JEDILNEMU OLJU

Z uvozom oljnih semen naj se prepreči dviganje cen

V zadnjem času je cena olju poskočila za 100 lir, pravijo pa, da se bo kmalu še bolj dvignila

Tržaške gospodinje so v zadnjih dneh bridko presenečene ugotovile, da se je zelo visoko dvignila cena jedilnega olja, ki predstavlja v Trstu glavno maščobo za veliko večino družin. Olje se je zaenkrat podražilo za okrog 100 lir pri litru, čujejo pa se vesti o novih povišanjih cene.

Razni listi tako poročajo, da je cena olja v Bariju in Molfetti presegla že 800 lir za kg vrste «Extra», ki pa je letos znatno slabši kot pretekla leta. Tržaški potrošniki lahko torej pričakujejo ne samo nadaljnje povišanje cene temveč istočasno tudi novo poslabšanje kvalitete olja.

Resni gospodarski listi mečejo krivdo za dvig cene olja na državno politiko, ki ni dovolila uvoza oljnih semen ter na slabo letino v Italiji in drugod po svetu.

Po teh podatkih se v Italiji porabi 3.800.000 stotov oljnih semen na leto (olivnih in drugih). Letošnja produkcija olivnega olja pa bo dosegla v najboljšem primeru 1.500.000 stotov. Državne zaloge, do sedaj predvideni uvoz itd. dvignejo celotno razpoložljivo količino oljnih semen na okrog 2.250.000 stotov zaradi česar naj bi po mnenju omenjenega tiska prišlo do skokov cen.

Vendar pa so tudi resni gospodarski listi prisiljeni priznati, da so cene olivnega olja skočile mnogo nad višino, katero bi diktiral zakon o ponudbi in povpraševanju, to se je zgodilo zaradi močnih špekulativnih tendenc in panike, ki je zajela tržišče.

Državni organi morajo zaradi tega poseči na tržišče in s pravočasnim uvozom oljnih semen regulirati trg tako, da se bo preprečilo sedanje špekulativno dviganje cen, ki gre na škodo malih potrošnikov, saj predstavlja resno breme za proračun velike večine družin.

Volitve sindikalnih zaupnikov

V kamnolomih Gherbaz in Pizzul so bile volitve sindikalnih zaupnikov. V obeh podjetjih je dobila večino Delavska zveza, tako da sta bila izvoljena oba njena kandidata.

Kaj je z vprašanjem odpuščenih čuvajev CRDA?

Precej časa je že poteklo, odkar smo objavili pismo skupine zapriseženih čuvajev, ki jih je ravnateljstvo CRDA pred šestimi meseci odpustilo, ker jim policija ni dala potrebnega dovoljenja za opravljanje službe. Po objavi omenjenega pisma so šli ti bivši čuvaji še mnogokrat k predstavnikom oblasti, da bi zvedeli, kdaj bo vprašanje rešeno. Tako so bili tudi že večkrat pri podprefektu dr. Santiniju na vladnem generalnem komisariatu, toda vse intervencije še niso rodile uspeha. Ko sta bila člana vodstva CGIL parlamentarca Lizzadri in Pessi pri dr. Palamari, s katerim sta se razgovarjala o sindikalnih vprašanjih, sta mu omenila tudi ta primer. Odpuščeni čuvaji so tudi že večkrat zaprosili za sprejem pri dr. Palamari, toda doslej jim še ni uspelo, da bi bili pri njem sprejeti. Zato se ti uslužbenci skupno z javnim mnenjem sprašujejo, kaj oblasti sploh čakajo in zakaj ne dajo odgovora. Čas bi že bil, da se tem čuvajem prizadeta krivica popravi.

Nesreči na delu

Na delu pri podjetju Orion v industrijskem pristanišču se je včeraj dopoldne ponesrečil 38-letni Ivan Frank s Kontovela 168. Nerodno je padel z ogrodja z višine dveh metrov in si pri padcu zlomil gleženj desne noge. Sprejeli so ga na ortopedski oddelek in se bo moral zdraviti dober mesec.

Med delom v kamnolomu pri Boljuncu pa se je ponesrečil 26-letni Angel Žerjal iz Boljunca št. 88. Ko je obdeloval velik kamen, mu je košček zletel na levo nogo in mu jo ranil. Ker je močno krvavel, so ga odpeljali v glavno bolnišnico, kjer so mu nudili prvo pomoč. Ozdravel bo v treh dneh.

Položaj tržaške industrije

Izboljšana zaposlitev ladjedelnic - Še ostrejša kriza malih podjetij

V septembru se je položaj velikih tržaških industrijskih podjetij sicer znatno izboljšal, vendar še vedno ni dosegel zadovoljive ravni. Ladjedelnice CRDA so v tem mesecu dobile nova naročila, kljub temu pa je ladjedelnica Sv. Marka izkoriščala 45 odst. naprav, tovarna strojev Sv. Andreja 85 odstotkov naprav, delavnica mostov in dvigal 67 in ladjedelnica «Sv. Roka» 34.

Tudi manjše ladjedelnice so v tem mesecu povečale aktivnost tako, da je ladjedelnica Felszegy izkoriščala 80 odstotkov naprav in ladjedelnica Sv. Justa 74 odstotkov naprav. Isto velja tudi za tržaški arzenal, ki je izvršil obsežni popravili na dveh večjih ladjah in 25 manjših popravil.

Stanje ladjedelniške industrije se je izboljšalo, ker so se povečale brodnine na svetu in so zaradi tega pričele vse države s pospešeno gradnjo ladjevja. Tržaške ladjedelnice so tokrat lahko ugodno izkoristile svetovno konjunkturo, saj predvideva zakon «Tambroni» obsežen vladni prispevek tudi za gradnjo tujih ladij. Na ta način lahko tržaške ladjedelnice tudi v ceni konkurirajo ostalim ladjedelnicam po svetu.

Izboljšani položaj ladjedelniške industrije se je občutil tudi v malih mehaničnih podjetjih, ki so povezana z velikimi ladjedelnicami, saj izdelujejo ladijsko opremo.

Isti razlog je tudi pripomogel do povečanja proizvodnje v ILVA, kjer so sicer izdelali 7,5 odstotkov litega železa manj kot v avgustu in 83-odstotno izkoriščali naprave, zato pa 0,5 odstotkov več jekla (98,9-odstotno izkoriščanje) in kar 21,5 odstotkov jeklenih plošč (109-odstotno izkoriščanje teoretično vgrajenih proizvodnih možnosti).

Produkcija tržaških rafinerij pa tudi v septembru ni bila najboljša in so posebno težko prodali bencin tako, da so se delno povečale zaloge.

Položaj vseh ostalih tržaških podjetij in med njimi zlasti malih industrijskih podjetij ter pol obrtniških delavnic pa je bil tudi v septembru za veliko večino podjetij kritičen

Aktivnost farmacevtske industrije je bila šibka in se ni mnogo izpremenila v primerjavi s preteklim mesecem. Isto velja tudi za proizvodnjo lakov in barv, medtem ko se je nadalje zmanjšala proizvodnja tovarn mila zaradi pomanjkanja naročil.

Mlini so v septembru nekoliko povečali proizvodnjo, medtem ko so tovarne testenin izkoriščale le 56,6 odstotkov naprav in je industrija konserv dosegla le nekaj naročil iz tujine.

Pivovarna Dreher je zmanjšala svojo proizvodnjo ne samo zaradi sezonskih razlogov, zaradi katerih se jeseni vedno manjša potrošnja piva, temveč izpod za ta mesec običajne ravni, kar velja tudi za polnilnico Coca-Cole.

Znižana proizvodnja je karakterizirala proizvodnjo papirne industrije, saj je podjetje «Modiano» izkoriščalo le 35,9 odstotkov naprav. Položaj lesne industrije pa je še vedno kritičen, medtem ko je konopljarna izkoriščala 67,8 odstotkov naprav.

Jesenska sezona ni nič pripomogla do izboljšanja stanja oblačilne industrije, ki se že več let bori s težavami in kjer imajo preveč delovne sile.

KINO

Rossetti. 15.00: «Najlepša žena na svetu», Gina Lollobrigida
Excelsior. 15.30: «Tragična sobota», Victor Mature, R. Egan.
Fenice. 15.00: «Nana», Charles Boyer, Martine Carol.
Nazionale. 15.00: «Disneyevi junaki», Pluto, Paperino in Pippo.
Filodrammatico. 15.30: «Kraljica piramid», J. Hawkins, J. Collins.
Supercinema. Zaprto zaradi obnove.
Arcobaleno. 15.30: «Kraljica piramid», J. Hawkins, J. Collins.
Astra Rojan. 16.00: «Grisby», J. Gabin, R. Dary. Mladoletnim prepovedano.
Capitol. 16.00: «Vera Cruz», G. Cooper in Burt Lancaster.

Od včeraj do danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 17. novembra 1955 se je v Trstu rodilo 7 otrok, umrlo je 12 oseb, poroke pa so bile 4.

POROČILI SO SE: mehanik Duilio Furlan in gospodinja Riccarda Gandini, uradnik Domenico Barresi in gospodinja Ofelia Andreotti, geometer Fabio de Denaro in študentka Brunetta Bruno, uradnik Italo Giovanni Idda in gospodinja Jolanda Buchacher.

UMRLI SO: 84-letni Rodolfo Valenti, 59-letni Angelo Mengaziol, 77-letna Marija Starec vd. Martelanc, 83-letna Giovanna Dobrila vd. Tarlao, 58-letni Antonio Torossi, 49-letni Angel Pregarc, 86-letni Giovanni Sandrin, 65-letna Alojzija Mikulič, 74-letna Giovanna Perissini vd. Giacomelli, 75-letni Antonio Borsatti, Amelia Bulfon stara 5 mesecev, Giorgio Massari star 1 uro.

VREME VČERAJ

Najvišja temperatura 9,1, najnižja 5,1, ob 17. uri 7,2, zračni tlak 1022,9 v porastu, veter vzhodnik-severovzhodnik 36 km na uro s sunki do 68 km, vlaga 44 odst., nebo jasno, morje razgibano, temperatura morja 13,4.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

Barbo-Carniel, Trg Garibaldi 5; Benussi, Ul. Cavana 11; Al Galeno, Ul. S. Cilino 36 (Sv. Ivan); Alla Minerva, Trg S. Francesco 1; Ravasini, Trg Libertà 6; Harabaglia v Barkovljah in Nicoli v Skednju.

Mali oglasi

STALNO hišno pomočnico za vsa hišna dela iščeta zakonca; trgovina «Radio - Trieste», Drevored XX. septembra 15.

Oglasni oddelek
TRST
Ul. sv. Frančiška 20/III
tel. 37-338
sprejema inserate, male oglase, osmrtnice in drugo od 8. do 12.30 in od 15. do 18. ure.

TURISTIČNI URAD
ADRIA EXPRESS
Ul. Cicerone, 4 - Tel. 29243

KRATEK OBISK PO NAJVEČJIH TRŽAŠKIH PODJETJIH

Težke razmere delavcev v tržaških ladjedelnicah

Vprašanje sindikalne enotnosti, ki je danes bolj pereče, kot kdaj koli prej - Ofenziva delodajalcev in dosledno kršenje delavskih pravic

2.

...najvažnejšimi vprašanji, ki jih morajo delavci v ladjedelnici Sv. Marka rešiti, da bi lahko uspešno tudi v bodoče branili svoje pravice, je vprašanje sindikalne enotnosti in nemotenega delovanja notranje komisije. Ta dva problema imata širši pomen in sta pravzaprav skupna za vsa večje tržaške industrijske obrate. V vseh večjih industrijskih podjetjih namreč delavci zelo občutijo razdvojenost; ta razdvojenost pa je povzročila prav posebno negativne posledice glede na položaj delavcev v naših ladjedelnicah. V raznih sindikalnih vprašanjih se namreč ravnateljstva posameznih obratov, ki so vključeni v Združene jadranske ladjedelnice, posebej obračajo na obe sindikalni organizaciji, ki sta zastopani v notranjih komisijah in nemalokrat se pripeti, da se vsaka skupina pogaja z ravnateljstvom posebej, kar močno škoduje interesom delavcev.

Na prvem mestu sindikalne dejavnosti tržaških delavcev je torej danes vprašanje sindikalne enotnosti, ki je edini pogoj za učinkovito obrambo delavskih interesov proti vsakodnevnim poskusom delodajalcev, da okrnejo pridobitve, ki so si jih delavci priborili z dolgotrajno in težko borbo. Pomanjkanje enotnosti je že na marsikaterem področju sindikalne borbe povzročilo delavcem precejšnjo škodo. Naj omenimo zadnji sporazum, ki so ga z ravnateljstvom ILVA podpisali «svobodni sindikati» o dodatkih za menzo. Pri tem sporazumu, kjer so sindikati nastopili ločeno, so delavci izgubili več kot polovico vsote, ki bi jim pripadala za izplačilo zaostankov, ki bi jih moralo ravnateljstvo poplačati. Enako škodo trpijo delavci pri vsakem drugem pogajanju z delodajalci, kot se je nedavno pokazalo prav v ladjedelnici Sv. Marka, ko je ravnateljstvo uvedlo nove norme dela, pri preureditvi plač za akordno delo, pri suspenzijah in pri vprašanju vajencev. Poleg tega pa škoduje razdvojenost delavcev še v večji meri v kolikor delavci niso sindikalno več tako enotni, da bi se lahko uspešno postavili po robu delodajalcem tudi v načelnih vprašanjih, ki jih slednji vedno porešujejo v svoj prid. S čemer se seveda položaj delavcev v odnosih do delodajalcev postopoma slabša. To je zelo jasno pokazalo med zadnjimi volitvami v ladjedelnici Sv. Marka, v katere se je ravnateljstvo vmešavalo na vse mogoče načine ne da bi to vmešavanje znali vsaj do neke mere preprečiti.

Delavska razdvojenost negativno vpliva tudi na delovanje notranjih komisij, odnosno tovarniških odborov, ki edini ščitijo delavske interese v tovarnah. V ladjedelnici se je na pr. pripetilo, da je ravnateljstvo samovoljno izključilo v proizvajalni proces člane notranje komisije, od katerih lahko nemoteno uveljavljata svoje sindikalne posle samo še dva. Poleg tega je to je zelo značilno za današnji položaj) je ravnateljstvo CRDA neposredno napadlo delavce v njihovih življenjskih pravicah, ne da bi se temu mogli delavci uspešno upreti. Nedavno je bil na pr. v ladjedelnici Sv. Marka odpuščen delavec samo zato, ker je javno proslavil padle antifašiste. Če bi bil položaj delavcev tak, kot bi moral biti, se kaj takega prav gotovo ne bi moglo zgoditi. Zato se morajo delavci v vseh ladjedelnicah in tovarnah resno zavzeti, da se uresničijo vse pobude, ki so bile podvzete, da se namreč ustvari v našem mestu sindikalna enotnost in enotnost iznad vsake sektaške politike posameznih...

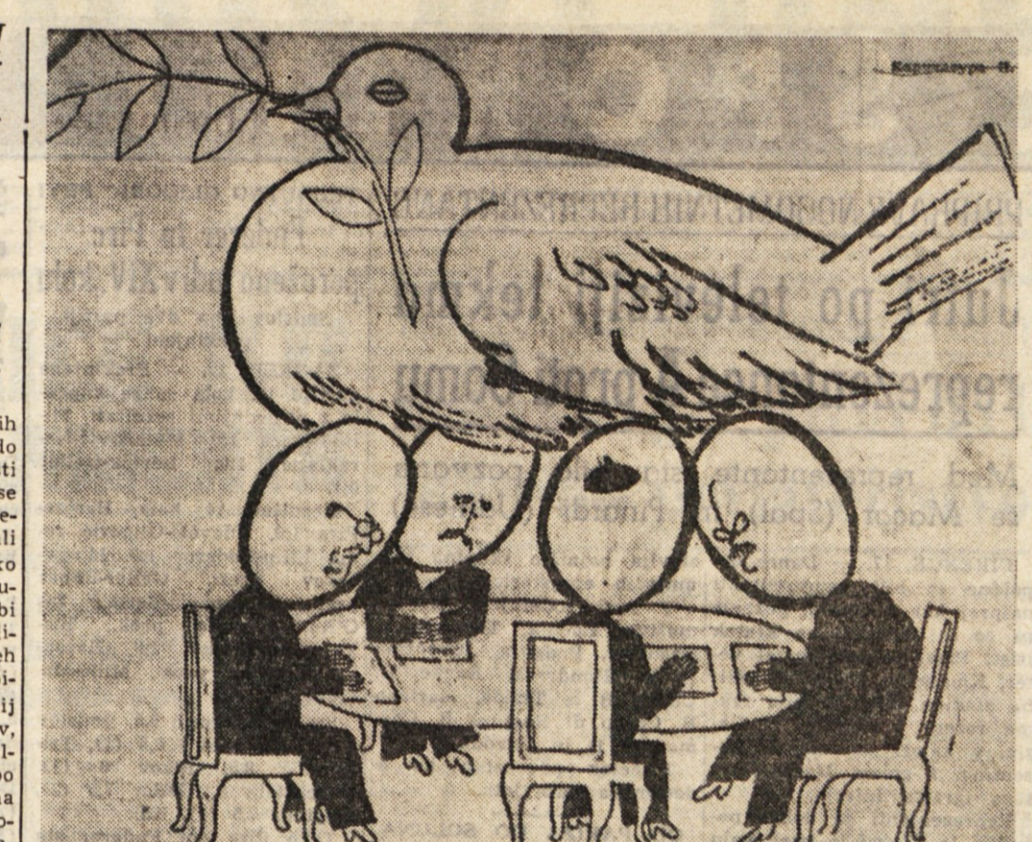
...Ko razdvojeni delavci so vsak dan pred stalno novimi problemi. V ladjedelnici Sv. Marka se na pr. že več kot leto dni vleče vprašanje skupine delavcev, ki vršijo poleg svojega dela tudi nadzorno službo in katerih plača je še vedno manjša od ostalih. Poleg tega je še vedno odprto vprašanje delavcev, ki nadzirajo delovni čas na števcih. Pri tem delu nimajo ti delavci niti trenutka počitka, ker morajo vsake četrt ure nadzirati čas celo na štirih števcih. Že dolgo se vleče tudi vprašanje vajencev. V ladjedelnici Sv. Marka delajo vajenci svoje delo polnih osem ur in šele nato obiskujejo strokovno šolo. Po zakonu pa bi morale biti šolske ure vključene v normalnem osemurnem delavniku, kot to predvideva člen zakona o vajencih od 19. januarja 1955. Končno je še vrsta drugih vprašanj, ki bi jih bilo treba rešiti v ladjedelnici Sv. Marka, kot na pr. vprašanje uvrstitev delavcev v kategorije, kamor bi morali spadati; nadalje vprašanje suspenzij, delovnih norm itd.

S podobnimi vprašanji pa se morajo boriti tudi delavci drugih obratov Združenih jadranskih ladjedelnic, kjer je sindikalni položaj delavcev danes več ali manj enak. Zato se ne bomo spuščali v podrobnosti delavske problematike v drugih ladjedelniških ustanovah v Trstu.

Omenili bi posebej samo še položaj v ladjedelnici Felszeghy, ki je te dni ponovno na dnevnem redu, in kjer obstajajo specifični problemi, ki jih drugod ni. Kot znano, je ravnateljstvo te ladjedelnice ponudilo leta 1952 svojim delavcem nekako soudeležbo pri dobičku. Ta poizkus so delavci rade volje sprejeli in so od njega imeli v prejšnjih letih tudi nekaj koristi. Danes pa se je položaj popolnoma spreobrnil. Leta 1952 so dobili delavci na podlagi prej omenjenega sporazuma 38.000 lir, leta 1953 le še 26.000, naslednje leto pa že samo 8 tisoč lir, za letos pa predvidevajo, da ne bodo dobili nič. Poleg tega so prej delavcem dali manjšo nagrado vsakikrat ko se je začela graditi nova ladja, zadnje čase pa so na to popolnoma pozabili. Prejšnja leta so tudi pošiljali skupine delavcev na milanski velesejem, da se seznanijo z novostmi tehnike, letos so ta poučni izlet opustili. Takoj po sporazumu je ravnateljstvo nudilo delavcem neke olajšave, da so si lahko nabavili lahka motorna kolesa, ki jih potrebujejo za na delo. Za te motorje se je ravnateljstvo obvezalo plačati tudi zavarovalnino, pred časom pa je tudi to obvezo odpovedalo. V notranji organizaciji dela ureja danes ravnateljstvo nagrade za nadure tako, da bodo morali delavci v bodoče delati za isto plačo več, pa čeprav so že sedaj te nagrade nižje, kot jih predvideva delovna pogodba.

Iz vsega tega moremo sklepati, da se je v vseh večjih tržaških industrijskih obratih v zadnjih letih položaj delavcev znatno poslabšal. Ne moremo reči, da niso delavci v mnogih priložnostih odlično branili svoje interese in svoje pravice, zlasti v trenutkih, ko je bila ofenziva delodajalcev posebno nevarna. Stavke v Tovarni strojev, v ladjedelnici Sv. Marka in v ostalih industrijskih podjetjih bodo vedno ostale dokaz borbenosti in trdne volje delavcev, da se uprejo vsakemu poizkusu delodajalcev, da bi jih oropali pravic, ki so si jih tako težko priborili, vendar je treba tukaj še enkrat poudariti, da bi bila tudi v preteklosti sindikalna borba delavcev na vseh področjih uspešnejša, če bi bila podlaga sindikalnih akcij ne samo dobra volja delavcev, ampak tudi njihova sindikalna enotnost. Ta enotnost bo pa vsekakor še bolj potrebna v bodoče, če bodo delavci hoteli še nadalje z uspehom braniti svoje pravice v vedno ostrejši borbi, ki jim jo delodajalci vsiljujejo.

V. P.

Pod naslovom «Brez besed» je beograjski humoristični tednik «Jež» prinesel gornjo vinjeto o ženevski konferenci štirih zunanjih ministrov

Zapadnonemške spletke v zvezi z ženevsko konferenco

Domnevo, da so zapadni predstavniki podlegli zapadnonemškemu pritisku, so poudarili tudi vidni zapadni opazovalci

«Ženevska konferenca je razočarala,» je rekel zapadnonemški zunanji minister von Brentano pred kratkim skupini tujih novinarjev. «Samo konferenco ocenjujem negativno. Upam, da bodo s časom do take ocene prišli tudi drugi.»

Stališče, ki ga je zapadnonemški zunanji minister zavzel po svojem prihodu v Ženevo, pa je samo logična posledica bonnskega uradnega stališča na sploh.

Že takoj v začetku so Nemci nekaterim zapadnim ministrom sugerirali, naj bi trdneje vztrajali na zapadnih predlogih o Nemčiji (izdelanih s sodelovanjem Zapadne Nemčije), da bi se tako ustvarila situacija, pri kateri bi lahko krivdo za neuspeh zvalili na SZ. Dva zapadna ministra sta res nasedla prišepetavanju Adenauerja in njegovih ljudi. Veliko vprašanje je, kaj bi se vse zgodilo, če bi vtem ne nastopil Molotov in ponudil, da pristane na načela Edenovega načrta o nadzorovanih področjih v Nemčiji in bi za njim Dulles — čemur so nasprotovali nekateri njegovi zapadni kolegi — ne poudaril «podobnosti sovjetskih in zapadnih predlogov». Med Nemci je takoj zatem bilo opaziti nekakšen preplah, neko zaskrbljenost, da bi se SZ in ZDA zares sporazumele in rešile vprašanje evropske varnosti.

Zapadnonemška delegacija se je na vse načine trudila, da bi takšne možnosti že v kali zatrla, in v tem je uspela. Tudi načrt o splošnih nemških volitvah v prihodnjem letu je bil sprejet na predlog nemške delegacije.

V takšni situaciji se je končno pojavil v Ženevi še von Brentano. Sicer je že prej izjavil, da bo prišel v Ženevo šele, ko bo to «zahtevala situacija». Tu se je von Brentano sestal ter posvetoval samo z zapadnimi ministri, Molotov ga na razgovor ni povabil. Ob tej priliki se je zapadnonemški zunanji minister potrudil, da bi pet minut pred dvanajsto zbudil vtis, kot da je bonnski vladi nadvse žal, da je konferenca zašla v tako «nemogočo situacijo», vendar da se tu, žal, ne da prav nič pomagati.

Njegovi razgovori z zapadnimi ministri, za katere se ve samo, da je na njih prišlo do zelo ostrih besed in so se nekateri sprejeti sklepi kar trikrat menjali, pa so se v bistvu ohranili v tajnosti.

Ko je skupina v Ženevi prisotnih novinarjev ob priliki nekega sprejema postavila zapadnonemškemu veleposlaniku Blanckenhornu vprašanje, zakaj ni njegova delegacija priredila nobene tiskovne konference, je ta odgovoril, da se njegova delegacija «noče spuščati na raven vzhodnonemške delegacije». Ta izjava pa ni niti najmanj ovirala von Brentana, ki je kmalu zatem sklical prav tako tiskovno konferenco, na kateri je izjavil: «Odvisno je samo od stališča SZ, ali bo sploh v Ženevi še sklicana neka nova konferenca.»

Iz teh besed, kakor tudi iz vsega ostalega, bi mogli sklepati, da bonnski vladi ni bilo do tega, da bi v Ženevi v zvezi z Nemčijo prišlo do sporazuma. Pa ne zato, ker bi ne želela nemške združitve, marveč, ker se ji zdi, da se v novem vzdušju popuščanja napetosti njena vloga in pomembnost manjšata tako za Vzhod kot za Zapad.

Politična vloga, ki jo potemtakem danes igra zapadnonemška koalicijska vlada z Adenauerjevo krščanskodemokratično večino na čelu, je dejansko v direktnem nasprotju s splošno težnjo po pomiritvi in postopni rešitvi najbolj perečih svetovnih političnih vprašanj, se pravi, da gredo njena prizadevanja v bistvu za tem, da bi v odnose med obema blokoma znova vnesla prvotno vzdušje splošne zaostritve. In to samo zato, da bi se tako okrepila vloga in prestiž Zapadne Nemčije, ali z drugimi besedami, prestiž in vloga Adenauerja in nemških klerikalcev.

Toda kam bi privedle takšne tendence in kdo bi imel od tega kako korist? Ni težko uganiti. In še to je treba vedeti, da je Adenauer, navzlic svojim «evropskim» koncepcijam, v bistvu in v prvi vrsti Nemec, prepojen z velikonemškim duhom. Dvigniti in okrepiti pozicije Zapadne Nemčije, najsi bo tudi na račun nadaljnje zaostritve v svetovnih odnosih, okrepiti to Nemčijo i na račun Zapada i na račun Vzhoda, računajoč, da se bodo pogoji glede združitve tako ustvarjali sami po sebi, hkrati z dvigom njenega političnega ugleda in gospodarske moči, to je, kot kaže, enostavni račun, ki nanj Adenauer opira svojo politično taktiko in strategijo, ki je tokrat dejansko v dobršni meri vplivala na razvoj ženevske konference tako, da se ta ni končala z uspehom, kot bi se lahko.

Najbrž to niso samo ugibanja, zakaj niso redki strokovnjaki za zunanjepolitična vprašanja, ki so s svojimi izjavami potrdili, da so zapadne vlade, oziroma delegacije na konferenci bile konec koncev preveč pod vplivom zapadnonemških zahtev. Tako pravi na pr. Walter Lippman, da so zapadni ministri odšli v Ženevo «s starimi Adenauerjevimi pogoji», za katere so oni znali, za katere so vsi njihovi eksperti znali, za katere je vsak dopisnik znal, da niso material za pogajanja. Teh pogojev bi Rusi nikoli ne sprejeli, pravi Lippman. Po njegovem mnenju je vsa nesreča v tem, da so zapadni ministri preveč nepopustljivo vztrajali pri teh pogojih, za katere se je celo Adenauer, ko je bil v Moskvi, lahko prepričal, da so nesprejemljivi.

Takšno je mnenje strokovnjaka, ki odlično pozna tako ameriško politiko kot splošno stanje v mednarodnih odnosih. Bilo bi vendarle potrebno upoštevati da so se tudi po končani prvi svetovni vojni Nemci na podoben način izvili izpod kontrole demokratičnih sil in zatem pripeljali v to, kar je svet v drugi svetovni vojni moral doživeti. Spričo nekaterih njenih še nepreživelih nagonov, bi ne bila odveč določena previdnost, pa čeprav imajo sicer Nemci vso pravico do svojih osnovnih nacionalnih interesov.

PREJELI SMO

«Medjunarodna politika» 134 — leto VI., Beograd, 1. novembar 1955. Redakcija: Makedonska 31, Beograd. Letna naročnina 500 din. Vsebina: *Edvard Kardelj:* Povodom dana ujedinjenih nacija; *dr. F. Poljanšek:* Agencija za atomsku energiju o OUN; Povodom Dalsove posete; *dr. J. Arnejc:* Početak rada ženevske konferencije; *L. Erven:* Dogadjaji na Srednjem Istoku; *Drago Vučinić:* Razmatranja o koegzistenciji; *M. Bartoš:* Nova ženevska pravila za zaštitu civilnog stanovništva; *R. Stamenković:* Ekonomski problemi pred OUN; *R. Hercog:* Problemi robne razmene sa selom; *Milan Prelog:* Svetla Ravene; *M. T.:* Finska u nordiskom savetu.

RES TEŽKA JE POT DO UČENOSTI V PARIŠKI VILLE LUMIÈRE

«Najlepša leta našega življenja»

18.000 študentov v Parizu povsem brez sredstev - Kako jesti, kje spati? - Nekateri medicinci spremljajo za majhen denar otroke v Luksemburške vrtove, drugi skubijo in parajo piščance vsako soboto na perutninski tržnici - Prenočujejo v čakalnicah ali strpani po pet, šest v eni sobi - Revščina v dvoje

Na pariškem vseučilišču Sorbonni je letos vpisanih nič manj kakor 65.000 študentov, torej okrog 4000 več kot lani. Število visokošolcev v Parizu stalno narašča, tako da so vedno večje težkoče s preskrbo tolikega števila ljudi, ki razpolagajo s skrajno omejenimi materialnimi sredstvi. Mnogi med njimi — in število gre v tisoče — morajo iz dneva v dan reševati vprašanje prehrane, in ko pride noč, ne vedo, kje bodo spali.

Na Sorbonno prihajajo študenti iz vseh dežel sveta. Že izza Danteja je bila Sorbonna tisto kulturno središče, kamor so izobraženi sloji z vsega sveta pošiljali svoje sinove.

Vendar pa vsi tujci, ki so vpisani na Sorbonni, niso pravi študentje. V nekaterih primerih gre za ljudi, ki se vpišejo le zato, da bi imeli pravico bivanja v Franciji. Imaš take, ki pridejo v Pariz z rokopisom lastnega literarnega proizvoda v kovčku, v upanju, da bodo naleteli na režiserja ki jim bo spravil delo na oder, nato dekleta, ki so zmagala v lepotnem natečaju, in ki bi želele nastopiti v filmu Clouzota ali Reneja Clairea; avantgardni slikarji, ki mislijo, da jih doma nihče ne razume, ali mladeniči z nedoločenimi težnjami na lovu za srečo.

Med resničnimi študenti je samo nekaj takih, ki imajo družino v Parizu ali dobe podporo od doma; drugi imajo štipendije, ki se gibljejo okrog 20.000 frankov na mesec. Ostane pa okrog 18.000 mladeničev, ki so prišli študirat v Pariz in ki so povsem brez sredstev.

Stalna služba z rednim urnikom bi takim študentom onemogočala obiskovanje lekcij. Zaradi tega se ti študentje brez sredstev zatekajo k začasnim in nenavadnim poslitvam. Najhitreje in najlažje dobe tako delo črnci iz ekvatorialne Afrike ali iz Martiniquea. Sprejmejo jih kot igralce jazza, plesalce ali kot natakarje v nočnih lokalih, tako da so podnevi prosti in se morejo posvetiti študiju. Za druge pa zadeva ni tako preprosta; so medicinci, ki dobe majhno plačo za to, da spremljajo otroke v Luksemburške vrtove v popoldanskih urah, ko so starši zaposleni. Nekateri drugi, ki so v zadnjem letu kirurgije, si najdejo zaposlitev na trgu, kjer v soboto ves dan skubijo in parajo piščance. Imamo seveda tudi inštruktorje srednješolskih dijakov, knjigovodje manjših obratov ali agente najraznejših proizvodov. Vsekakor pa gre za minimalne zaslužke, s katerimi je skrajno težko priti do konca meseca.

Če izvzamemo nekaj stotin študentov, ki parkirajo s svojimi motoskuterji na trgu pred Sorbonno, je bilanca pariških študentov skrajno skromna. Največja skrb je zanje stanovanje, kajti hrano si morejo preskrbeti v posebnih mladinskih restavracijah, kjer stane obrok hrane 140 frankov. Toda težko je najti sobo tudi v najslabših gostilnah s prenočišči, kjer stane soba najmanj 10.000 frankov na mesec.

V Ulici Soufflot, kjer ima svoj sedež urad zveze visokošolcev, ki skrbi za prenočišča revnim študentom, je vsak dan dolga vrsta študentov, med katerimi mnogi čakajo že od jutra v upanju, da dobe sobo. Možnosti, da bi na ta način prišli do sobe, pa so skoraj nične: v tem trenutku leži na uradu 6500 prošenj, medtem ko imajo na razpolago komaj 1800 sob. Kje torej prenočujejo tisti, ki nimajo 10.000 frankov na mesec za sobo v hotelu? V čakalnicah na železniških postajah ali pa strpani po pet, šest v eni sobi. Nekateri najdejo za tri do štiri tisoč frankov sobico na skrajni periferiji mesta, ampak morajo napraviti kilometre in kilometre peš, ko nimajo 30 frankov za metro.

Skoraj neobhodno potreben izdatek za skoro vse pariške študente predstavlja v zimskih mesecih tistih 40 frankov, ki jih stane kava v Latinski četrti. Ta izdatek ni nujen toliko zaradi skodelice kave s tolčeno smetano, ki je za mnoge pogosto edini dnevni obrok hrane, kolikor zaradi tega, da morejo prebiti nekaj ur v zakurjenem lokalu.

Parlament bi moral te dni razpravljati o vladnem zakonskem osnutku, ki predvideva državno podporo revnim študentom, toda predčasni razpust parlamenta in skorajšnji začetek volilne kampanje sta povzročila, da se o tem osnutku vsaj za to šolsko leto ne bo več razpravljalo. Vsekakor pa bi ta ukrep zadeval le skrajno majhno število študentov. Na francoskih univerzah je letos vpisanih 154.000 študentov, in če bi država dala le 20.000 frankov podpore za vsakega, bi bile potrebne več kot 3 milijarde na mesec. Prosvetni minister pa je predlagal, da bi podporo dobili samo tisti, ki bi pri izpitih dosegli zelo visoko oceno. V tem primeru bi izdatek znašal okrog 100 milijonov mesečno.

V mnogih primerih se pariški študenti bore z revščino v dvoje. Neverjetno visoko je število zakonov med študenti in študentkami, ki so vpisani na Sorbonni. Vprašanje stanovanja je tedaj sicer še bolj zapleteno, toda laže se dogodi, da vsaj eden od obeh dobi delo. Večkrat se zgodi, da žena dobi zaposlitev, medtem ko on nadaljuje s študijem, tako da žena ostane strojepiska ali *manequin*, dokler mož ne doktorira in ne prinese domov prvega zaslužka.

Tako se mladina z vseh strani sveta s težavo prebija v *Ville lumière* do tiste učenosti, ki naj ji pozneje v domovini pomaga do boljšega življenja. Tisti, ki se bodo v svoji domovini z uspehom vključili v produktivno dejavnost svoje dežele, se bodo verjetno spet vrnili v Pariz, to pot kot turisti, in bodo z znanci obujali spomine na tista težka leta: najlepša v njihovem življenju.

Novi izdelki iz polivinila

V Makarski, Zadru in Sisku bo kmalu končano montiranje novih naprav, tako imenovanih ekstruderjev, za predelavo polivinilske zmesi v izdelke za široko potrošnjo. Za te tri majhne tovarne so izdelali te naprave v tovarni plastičnih zmesi «Jugovinil» po načrtih domačih konstruktorjev. V teh tovarnah bodo izdelovali mnogo predmetov za gospodinjstvo, galanterijske izdelke, hišno opremo, preproge, patentne svinčnike, mreže, razne vrste torbic, vrvice in drugo, pa tudi zaščitne šleme za rudarje, izolacijski material in razne druge predmete za industrijo.

Mile Klopčič petdesetletnik

Mile Klopčič je te dni praznoval svoj petdeseti rojstni dan. Če rečemo Mile Klopčič je prav tako, kot če bi rekli: eden najboljših, najbolj plodnih še živečih slovenskih pesniških ustvarjalcev. Prav zato in ker je njegovo ime danes že splošno znano vsakemu našemu kulturnemu človeku, bi niti ne bilo potrebno, da poleg njegovega imena še obvezno pripišemo pravkar izrečeno pojasnilo.

Petdeset let je in ni mnogo, kakor jih pač človek vzame, vendar je 50-letnica lep, pomemben praznik, tem lepši, če je za tabo trda, a vendar dobro in plodno prehojena pot, kakršna je ona, ki je po njej hodil jubilant.

Ko bi se kdo lotil pisanja njegove biografije, bi moral prvi del knjige nasloviti: delavski revirji, a drugi: revolucionarna leta. Že zgodaj se je vključil v delavsko gibanje in postal aktiven član delavskih organizacij v borbi, ki so jo te vodile za uveljavitev osnovnih pravic delovnih ljudi v bivši Jugoslaviji. Bil je kot tak od bivših oblasti zaprt, a čim je bil na svobodi, se je ponovno pridružil svojim tovarišem ter z njimi vred nadaljeval svojo napredno revolucionarno dejavnost. Kot tak se seveda ni mogel ogniti velikanskemu revolucionarnemu valu, ki je zajel od fašistov okupirano Jugoslavijo. Vključil se je v partizansko borbo najvišji izraz materialnega revolucionarnega odpora ljudstva proti sleherni obliki izkoriščanja. Kot revolucionar je v njej zaslutil, da je edina, ki se lahko z njo uresničijo ideali, ki se je zanje boril že od mladega, zato se ji je pridružil brez pomisleka, kot borec in kot umetnik.

Po vojni pa se je znova ves posvetil delu, ki ga je bilo treba opraviti za nadaljnji razvoj slovenske kulture. Dela je bilo povsod in na pretek, oprijel se ga je resno in delal: v društvu književnikov, v založbi Slovenskega knjižnega zavoda in nazadnje v ljubljanski Drami. Zraven pa ni pozabil na ono, za kar je bil v resnici najbolj rojen na kovanje stihov.

Na tem področju je Mile Klopčič prav tako prehodil plodno in zanimivo pot, ki gre od njegovih revolucionarnih, borbenih, toda umetniško še neizbrušenih «Plamtečih okovov», do zrelih «Preprostih pesmi». Pomen in vlogo, ki so jo te njegove pesmi imele sredi ustvarjanja in graditve sodobne slovenske poezije, je literarna zgodovina že ocenila, in sicer tako, da je Klopčičevemu umetniškemu ustvarjanju prisodila eno najbolj častnih mest v slovenski literaturi.

Sicer pa moramo k temu, kar smo o njem povedali kot pesniku, dostaviti še to, da najbolje označuje ceno in vrednost njegovih samoniklih pesniških stvaritev dejstvo, da so bile te med drugim prevedene tudi v ruščino, bolgarščino, francoščino, italijanščino, češčino in slovaščino.

Potem, ko je izdal svoje «Preproste pesmi», se je Klopčič kot pesnik oglašal le bolj poredko, tako med vojno kot po njej, «Preproste pesmi» ostanejo potemtakem njegovo edino resnično pesniško delo. Treba pa je vsekakor spregovoriti o njem glede na neko drugo književno področje, kjer je neizpodbitno dokazal svoj talent, a tudi ustvarjalno moč, mislimo namreč pri tem na njegove prevode.

Lahko rečemo, da je prvi po Župančiču, ki je tako dovršeno prelival tuje pesniške mojstrovine v slovensko besedo. Tako so znani njegovi prevodi Puškina, Lermontova, Krilova, Heineja in drugih velikih mojstrov iz svetovne literature, s katerimi ne samo da je slovenskim ljubiteljem umetnosti posredoval neokrnjene vrednote, ki so jih nekoč ustvarili največji velikani svetovnega leposlovja, marveč je ohranil tudi žlahtnost njihove zunanje oblike, tako da nam jih je v slovenščini predstavil takšne, kot so se porodile iz uma in razuma njihovih ustvarjalcev. To je velika zasluga Mileta Klopčiča, ki mu jo slovenski čitatelji še prav posebno priznavajo.

Želimo jubilantu, da bi v naslednjih letih plodno ustvarjal kot doslej, da bi v dobrem zdravju še naprej prispeval za razvoj in procvit slovenske kulture in umetnosti, ki se v njej izražata duša in napredek naroda.

Izredna vinska letina v Bujščini

Bujska vinarska zadruga je letos predelala sto štirideset vagonov grozdja - Število njenih članov iz leta v leto raste

Letošnja letina je bila v naših krajih v splošnem zelo dobra. Posamezne kulture so dale mnogo več pridelka kot že dolgo ne. K temu je poleg dobre obdelave zemlje pripomogla tudi obilica padavin, ki je ponekod že prešla meje in celo grozila s preobilico, tako da so posamezne kulture težko dozorevale in je v splošnem veljalo pravilo, da so morali kmetje obirati ali trgati plod najmanj teden dni pozneje kot druga leta. To velja tudi za grozdje, ki je eden najbolj važnih pridelkov našega okraja.

Ustavili se bomo pri grozdju v našem okraju. Kot merilo bomo vzeli bujsko vinarsko zadrugo, ki je zaključila letošnjo trgatev z uspehom, kakršnega že dolgo ne pomni.

Bujska vinarska zadruga je razmeroma velika, saj ima zmogljivost predelave 120 vagonov grozdja. Po navadi se za pravilno in najbolj učinkovito ter najbolj primerno predelavo grozdja jemlje pravilo, da sme zadruga prevzeti okoli 30 odst. manj grozdja, kot znaša njena zmogljivost. To se pravi, da bi morala bujska vinarska zadruga prevzeti komaj nekaj nad 90 vagonov grozdja. Letos pa ga je prevzela in predelala kar 140 vagonov, kar pomeni, da je morala ob letošnji trgotvi izkoristiti vse svoje tehnične in praktične zmogljivosti. In ker je vse to delo izvedla kar najbolje, je s tem dosegla uspeh, ki se ji upravičeno šteje v čast. Take trgatve kot je bila letošnja, Bujščina ne pomni vse od leta 1907, ko je bila zadnja velika trgatev. Nato je šel pridelek naglo navzdol in se po drugi svetovni vojni začel postopoma dvigati, dokler ni lansko leto dosegel lep uspeh. Lansko leto je bujska vinarska zadruga predelala 193 vagone grozdja, letos pa, kot smo že omenili, 140.

Že v začetku smo rekli, da je k splošnemu uspehu letošnje letine pripomogla tudi količina padavin, ki pa je začela ponekod groziti že s preobilico. Dočim so se zasebni kmetje ravnali po stari navadi in so grozdje trgali v običajnih trgatvenih rokih, je zadruga svetovala in prepričala svoje člane, da so počakali s trgatvijo za 10 dni. Ta zakasnitev je zelo povoljno vplivala na kakovost grozdja, saj so bili zadnji dnevi topli in sočni. In tako se je malinganska lestvica povzpela na 19 stop., kar zagotavlja dobro kakovost vina.

Bujska vinarska zadruga dela izključno za svoje člane in so zato kmetje-nečlani primorani delati sami povečini na zastarelih načelih in s pomanjkljivimi sredstvi. Na drugi strani pa zadruga skrbi za svoje člane poleg pri predelavi grozdja tudi za prodajo vina, ki ga prodaja po navadi v Trst, kamor ga gre največ, ostalo pa v Slovenijo in v Zagreb, kjer ima zadruga tudi svoje skladišče. Zaradi kakovosti bujskega vina in zaradi solidnosti podjetja ima zadruga toliko kupcev, da pogosto ne more zadostiti vsem njihovim potrebam.

Toda bujska vinarska zadruga se ne ukvarja samo s predelovanjem grozdja in z razpečavanjem vina, ampak dela tudi na tem, da se količina proizvodnje poveča in ustrezno s povečanjem količine izboljša tudi njegova kakovost. V ta namen nudi zadruga svojim članom najrazličnejša škropiva za trte, daje članom na razpolago kredite in posojila za morebitno povečanje ali izboljšanje vinogradov. Da bi se proizvodnja navadnega vinskega in še predvsem sortnega grozdja povečala, bo zadruga nasadila nove večje vinograde. V ta namen bo dobila večje površine zemlje, ki so danes last države. Sedaj ima zadruga na razpolago dva močna traktorja, ki pa ne zadoščata in bo morala zato zadruga v kratkem povečati svoj strojni park. V zvezi z novimi vinskimi nasadi se danes razpravlja, ali naj zadruga nove nasade izroči svojim članom v lastno obdelavo, ali naj jih obdeluje v smislu svojega samostojnega podjetja, to je v lastni režiji. O tem bodo odločali šele spomladi.

Za zaključek še ena prijetna ugotovitev. Uspehi, ki jih kaže bujska vinarska zadruga iz leta v leto, navajajo kmete, da se vanjo čedalje bolj vključujejo. Dočim je zadruga leta 1946 štela komaj 92 članov, jih šteje danes že 450.

Velik požar v Turinu

Preteklo sredo ob 5. uri zjutraj je iz še nepojasnjenih vzrokov izbruhnil požar v tovarni gumijastih izdelkov Mirca-Iregon v Ulici Cervino štev. 62 v Turinu. V nekaj minutah je plamen zajel vse dvorišče, kjer je ležal ogromen kup rabljenih gumijastih izdelkov, iz katerih so v tovarni izdelovali tapete za avtomobile in druge gumijaste izdelke. V bližini tovarne je polno skladišč olja, vina, bencina, dragocenega lesa itd., v katerih je blaga za več milijard lir vrednosti. Kljub temu, da je čuvaj ob nočnem pregledu takoj zapazil ogenj, se gasilcem ni posrečilo zadušiti požara, ker jim je primanjkovalo vode. Že ugotovljena škoda znaša do sedaj okrog 250 milijonov lir. Žena enega od lastnikov je vsa objokana zatrjevala prisotnim, da je v tovarni materiala za pol milijarde lir. Škoda je le delno zavarovana

GORIŠKI IN BENEŠKI DNEVNIK

22. in 23. novembra volitve notranje komisije v goriški livarni SAFOG

Zahteve CGIL - FIOM predstavljajo težnje vseh delavcev

Volilna kampanja za izvolitev notranje komisije goriške livarne SAFOG je v polnem teku. Soglasno je bilo sklenjeno, da bodo volitve v torek 22. in v sredo 23. novembra.

Prejšnja notranja komisija se je žalostno razšla, ker njeni člani niso bili soglasni glede vprašanja proizvodne nagrade. Delavci so po ostavkah večine članov notranje komisije sestavili delegacijo, ki je podpisala z ravnateljstvom sporazum o potrebi rešitve tega vprašanja.

Doslej so delavci prejeli nekaj denarja na račun proizvodne nagrade; vprašanje pa je še daleč od dokončne rešitve, ker jim pritičejo zaostanki za prejšnja leta, obenem pa je treba urediti izplačevanje nagrade za prihodnost.

Najvažnejša pa je doklada za menzo, katere ravnateljstvo noče vključiti v plačo, s čimer so delavci hudo prizadeti, ker jim ne izplačajo doklade za menzo med počitnicami, prazniki ter pri izplačilu trinajste plače. CGIL je svoj čas zahtevala od Zveze industrijcev, naj doseže pri svojem članu družbi SAFOG izplačilo 10.000 lir predujma na račun zaostankov za dobo petih let na podlagi zakona, toda Zveza industrijcev je na pismo odgovorila negativno ter dodala, da se bo ravnala po sporazumu med osrednjimi sindikalnimi in delodajalskimi predstavniki.

V nekaterih tovarniških oddelkih je zaradi tvorjenja strupenih plinov delo zdravju škodljivo; zlasti je nevarno delo v livarni jekla, kjer naj ravnateljstvo namesti prezračevalne naprave. Za električne varilce pa naj se poiščejo primernejši prostori od sedanjih, ker so tudi oni izpostavljeni delovanju strupenih plinov.

Zvišati je treba plačevanje akordnega dela. Zadnja leta se v tovarni vedno bolj uvaja akordno delo, tako da dela po tem sistemu zelo veliko delavcev. Tovarna obratuje s polno zmogljivostjo, ker ima izredno velika naročila statev. Rumeni sindikat CISL se v sedanji volilni kampanji poslužuje groženj; s svojimi letaki širi govorice, da tovarna ne bo imela naročil, če bi volitve za CISL slabo izpadle; z drugimi besedami povedano: ne glasujte za CGIL! Delavci takim geslom ne verjamejo, ker predobro vedo za velika naročila, ki jih komaj zmorejo z nadurnim delom. Pač pa se čudijo, da podgorska predilnica kupuje statve pri drugih tovarnah, čeprav jih delajo nekaj sto metrov od nje.

Bližnje volitve naj kot v «Solvay» pokažejo razredno in sindikalno zavednost delavcev, predvsem pa naj predstavljajo dostojen odgovor fašistični sindikalni organizaciji CISNAL.

Zgoraj navedena pereča vprašanja predstavljajo temeljni program Delavske zbornice FIOM ter se povsem skladajo s težnjami vseh delavcev livarne SAFOG; zato ga bodo tudi podprli.

ZARADI PROMETNE VARNOSTI

Drevje ob Majnici je treba posekati

V sredo bi na Majnici, cesti, ki pelje iz Gorice v Gradiško, kmalu prišlo do hude prometne nesreče, katero je s prisebnostjo uspelo preprečiti šoferju.

Silvio Bressa iz Gradiške se je z avtomobilom «Fiat 1100» peljal proti Gradiški. Ko je skušal prehiteti tovorni avtomobil, je le-ta nenadoma zavil proti Soči. Zaradi drevja je šofer le s težavo zavil poleg drevesa na bližnji travnik. Razen nekaj poškodb na avtomobilu niso potniki utrpeli telesnih poškodb.

Svoj čas je zaradi ozke ceste in drevoreda izgubil življenje inženir Bassani iz Gradiške. To je zadosten opomin, da Majnica z vsem svojim drevoredom pri današnji motorizaciji ne more predstavljati varne prometne poti: pred prejsnjo vojno je bila vožnja po njej užitek, danes postaja vsevečja muka.

Županstvo iz Gradiške je prav zaradi tega razloga posekalo drevje med Gradiško in mostom čez Sočo pri Zagraju. Kaj misli podjetje za ceste ANAS in tamkajšnje občine o vzgledu, ki jim ga je dalo županstvo iz Gradiške?

Zaradi slabosti so ga odpeljali v bolnišnico

Ko je včeraj okrog 14.30 šel 70-letni Antonio Urdini iz Ul. Faiti v Gorici po Trgu Cavour, je nenadoma začutil slabost in padel na tla. Na pomoč so mu priskočili nekateri mimoidoči ki so poklicali rešilni avto Zelenega križa, ki je Urdinija odpeljal v bolnišnico Brigata Pavia. Tu so mu takoj nudili zdravniško pomoč, in ko je prišel k sebi, je lahko odšel domov.

Mraz pritiska

Morda gre tokrat zares! Vreme se je naenkrat ohladilo. Burja je z zasneženih hribov prinesla hlad, zaradi česar so se ljudje pričeli topleje oblačiti.

Te dni je bilo najbolj hladno predvčerajšnjim, ko so na letališču zabeležili 0,4 stopinje nad ničlo, včeraj ob 7.30 pa je bilo za štiri desetinke stopinje topleje kot predvčerajšnjim.

Čeprav smo letos imeli sneg skoraj v mestu, se mraza nismo tako bali kot sedaj. Tokrat pritiska polagoma toda gotovo.

Odstranili so granato s Catterinijevega trga

V mesecu so v teku dela za namestitev glavnega podzemeljskega voda telefonske mreže TELVE. Delavci, ki kopljejo kanal za postavitev voda proti svetogorski četrti, so sedaj na Trgu Catterini. Pri delu je neki delavec zagledal nerazstreljeno granato kalibra 70, ki je bila približno pol metra pod zemljo. Ostanek je iz prve svetovne vojne. Delavec, ki se je takoj zavedel nevarnosti, je previdno postavil strelivo na varno. O zadevi so obvestili orožnike na Svetogorski cesti, ki so poskrbeli za varnost in javili zadevo oddelku za odstranjevanje streliva v Vidmu. Včeraj so izvedenci odstranili nevarno orožje.

Popravek

V včerajšnjem članku o imenovanju novih učnih moči na slovenskih šolah se je vrinila neljuba pomota. Imenovane učne moči so bile nastavljene na večernih tečajih in ne na osnovnih šolah, kakor je bilo objavljeno.

DEZURNA LEKARNA

Danes posluje ves dan in ponoči lekarna S. Giusto, Korzo Italia 106 - tel. 31-52.

KINO

CORSO. 16.30: «Potegavščina», G. Masina in R. Basehart.
VERDI. 16.30: «Mož brez strahu», v barvah, K. Douglas.
CENTRALE. 17.00: «Zadnja obramba», B. Craford in J. Derek.
VITTORIA. 16.30: «V senci vislic», v barvah, V. Linfdors.
MODERNO. 17.00: «Operacija Apfelkern».

ŽIVLJENJE DELAVCEV V TRŽIŠKIH LADJEDELNICAH

Ravnateljstvo končno sklenilo sprejeti na delo nove vajence

Zaposlitev bo dobilo pet najboljših vajencev tretjega tečaja

V zadnjem sporočilu notranje komisije CRDA iz Tržiča je rečeno, da namerava ravnateljstvo sprejeti na delo nekaj vajencev. Najprej se je govorilo, da bi sprejelo na delo tri najboljše vajence tretjega tečaja v ladjedelnici, sedaj pa je ravnateljstvo sklenilo število zvišati na pet.

S tem se bo uresničila ena izmed zahtev ladjedelniških delavcev, ki se že dolgo let borijo, da bi delodajalci sprejeli na delo večje število vajencev, da bi se izučili poklica in dobili zaposlitev.

Če upoštevamo izredno velika naročila, ki jih je zadnje mesece CRDA iz Tržiča sklenila z inozemskimi družbami, je sprejem novih vajencev samo naravna posledica novih naročil.

Pred dnevi je bil na uradu za delo v Gorici sestanek, na katerem so predstavniki sindikatov zahtevali pojasnila glede zakona o vajencih, da bi ga ravnateljstvo CRDA v celoti izvajalo.

Glede izplačila dokiade za menzo je notranja komisija sporočila sindikalnim organizacijam, naj stopijo v stik z ravnateljstvom: le-to noče razpravljati z notranjo komisijo, ker se v Rimu pogajajo predstavniki sindikatov in delodajalcev.

V drugem sporočilu notranja komisija obvešča, da bodo drva za kurjavo naročili pri drugem podjetju v Bosni, ker pogodbena stranka ni izpolnila obveznosti. Kakor se zdi bo nova pošiljka dobrega lesa prišla od 10 do 15 dni po predvidenem roku.

Deček si je med igranjem zlomil levo roko

Na sedežu Zelenega križa so včeraj dopoldne pripeljali 15-letnega Maria Melisa iz Ul. Don Bosco št, 2, da bi mu obvezali poškodbo na levi roki. Deček je na dvorišču šole med igro po nesreči padel in se odpeljal v bolnišnico Brigata Pavia, kjer so mu ugotovili zlom roke in ga pridržali na zdravljenju.

ŠPORTNI DNEVNIK

PRIPRAVE NOGOMETNIH REPREZENTANC

Jutri po televiziji tekma reprezentance A proti Comu

Med reprezentante sta bila pozvana še Macor (Spal) in Pinardi (Udinese)

FIRENCE, 17. — Danes dopoldne so bili reprezentanti najprej kar v hotelu, pozneje pa so se odpeljali na kratek izlet. Pihal je zelo mrzel veter, Kmalu po kosilu so odšli na stadion, kjer je bila tekma rezerv Fiorentine in Lazia, v kateri so zmagali fiorentinci z golom Mazze, bivšega igralca Interja.

Reprezentanti se dobro počutijo, le Ghezzi je imel malo vročine. Jutri dopoldne bo na občinskem stadionu atletski trening in mogoče bodo igralci imeli tudi nekaj treninga z žogo. V soboto bo A-reprezentanca nastopila proti moštvu Como v regularni tekmi — torej dvakrat po 45 minut. Ta tekma se bo pričela že ob 13. uri in sicer zato, da bi se igralci privadili na čas, ob katerem bo tekma v Budimpešti. Gotovo bo imela ta tekma mnogo gledalcev — po televiziji. Dogovorjeno je namreč za televizijski prenos, ki se bo pričel že ob 12,55.

Tajništvo Nogometne zveze je objavilo, da sta pozvana na razpolago komisarju za sestavo reprezentance še igralca Macor (Spal) in Pinardi (Udinese).

* * *

Nogometna zveza je odvzela izkaznico nogometaša nekemu igralcu moštva «Sna Viscosa», ker je napade. in udaril sodnika na koncu tekme Viscosa - Marzoli 13. t. m.

* * *

MOSKVA, 17. — Moskovsko moštvo Torpedo je z letalom odpotovalo v Švico, kjer bo odigralo nekaj tekem.

IZ GORICE

II. posoška liga

Pred dnevi je bila ustanovljena II. liga posoškega nogometnega prvenstva, ki predstavlja najnižjo skupino tekmujočih enajstoric.

V njej sodelujejo sledeča moštva: Ločnik, Torriana iz Gradiške, Podgora, Juventina B iz Standreža, Ronke B, CRDA B iz Tržiča, Mariano B, Corno di Rosazzo B, Cormonese B in Sovodnje.

Pričetek prvenstva bo 4. decembra 1955. leta.

OD PARIZA DO SOLUNA

Dirka po Evropi prihodnje poletje?

PARIZ, 17. — Jean Leulliot, organizator kolesarske dirke po Evropi, je danes sporočil, da bo prihodnje leto ta dirka, in sicer se bo pričela v Parizu in končala v Solunu. Udeležili se je bodo lahko diletanti in neodvisni kolesarji. Proga dirke bo vodila od Pariza skozi Belgijo, Holandsko, Nemčijo, Švico, Avstrijo, Italijo, Jugoslavijo in Grčijo ter bo trajala približno 15 dni z dvema dnevoma počitka. Najbrž bo v času od 4. do 19. avgusta.

BARCELLONA, 17. — Tu se je pričelo drugo mladinsko evropsko prvenstvo v hokeju na kotalkah. Današnji rezultati: Italija - Zah. Nemčija 2:1 (2:1), Španija - Belgija 18:2 (7:1), Portugalska - Holandska 8:0 (4:0).

BARCELLONA, 17. — Italijan Franco Festucci (srednja kategorija) je premagal španskega prvaka te kategorije Victoriana Olivaresa s k.o. v 4. rundi. Dvoboj je bil določen na 10 rund. Vendar pa je baje položaj Festuccija pri Italijanski boksarski zvezi iregularen, češ da se Festucci poslužuje prokuratorja, ki ni priznan po omenjeni zvezi.

TRENUTNO GLIGORIC PRVI

Fuderer in Pirc poražena tudi v XIV. kolu

Smislov ima dve partiji prekinjeni

ZAGREB, 17. — Prekinjene partije 13. kola so se končale z naslednjimi rezultati: Milić-Barcza 1:0, Matanović-Karaklajić 1:0, Bertok-Geller 0:1.

Rezultati 14. kola: Barcza-Pirc 1:0, Udovčić-Gligorić remi, Filip-Fuderer 1:0, Minev-Ivkov prek., Geller-Rabar prek., Trifunovič-Bertok 1:0, O'Kelly-Porecca prek., Bisguier-Dueckstein 1:0, Karaklajić-Smislov prek., Milić-Matanović prek.

Stanje: Gligorić 9,5, Smislov 9 (2), Matanović 8,5 (1), Trifunovič 8,5, Ivkov 8 (1) Dueckstein 8, Geller 7,5 (2), Bisguier 7,5 (1), itd.

Tako Pirc kot Fuderer sta na tem turnirju popolnoma zatajila in že tudi zapravila možnost za boljši plasma. (Prekinjena partija iz IX. kola med Ivkovom in Fudererjem se je končala z zmago prvega).

ŠE ENA LESTVICA NAJBOLJŠIH TENIŠKIH IGRALCEV

Trabert in Rosewall prva V Evropi najboljši Davidson

Med ženskami skoraj same Američanke na prvih mestih

RIM 17. — Dr. Carlo Levi Della Vida, italijanski teniški strokovnjak, je sestavil sledeče lestvice najboljših teniških igralcev in igralk na svetu, v Evropi in v Italiji:

Svetovna lestvica — moški: 1. Tony Trabert (ZDA), sedaj profesionalec, 1. Ken Rosewall (Avstral.), 3. Lew Hoad (Avstral.), 3. Vic Seixas (ZDA), 4. Budge Patty (ZDA), 5. Rex Hartwig (Avstral.), sedaj profesionalec, 5. Ham Richardson (ZDA), 6. Jaroslav Drobny (VB), 7. Art Larsen (ZDA), 8. Sven Davidson (Šved.), 9. Herbie Flam (ZDA), 10. Kurt Nielsen (Dan.), Mervyn Rose (Avstralija), Louis Aala (Čile).

Svetovna lestvica — ženske: 1. Doris Hart (ZDA), sedaj profesionalka, 1. Louise Brough (ZDA), 2. Beverly Fleitz (ZDA), 3. Angela Mortimer (VB), 4. Dorothy Knode (ZDA), 5. Darlene Hard (ZDA), 6. Barbara Breit (ZDA), 7. Shirley Fry (ZDA), 8. Patricia Ward (VB), 9. Beril Penrose (Avstral.), 10. Shirley Bloomer (VB).

Evropska lestvica — moški: 1. Sven Davidson (Šv.), 2. Fausto Gardini (It.), 3. Giuseppe Merlo (It.), 4. Kurt Nielsen (Dan.), 5. Ladislav Skonecki (apolid), 6. Nicola Pietrangeli (It.), 7. Paul Remy (Fr.), 8. Jackie Brichant (Belgija), 9. Lennart Bergelin (Sv.), 10. Orlando Sirola (It.).

Evropska lestvica — ženske: 1. Angela Mortimer (VB), 2. Shirley Bloomer (VB), 3. Patricia Ward (VB), 4. Erika Vollmer (Nemč.), 5. Angela Buxton (VB), 6. Ginette Bucaille (Fr.), 7. Suzy Kormoczy (Madž.), 8. Maud Galtier (Fr.), 9. Silvana Lazzarino (It.), 10. Ann Shilcock (VB).

Italijanska lestvica — moški: 1. Fausto Gardini, 2. Giuseppe Merlo, 3. Nicola Pietrangeli, 4. Orlando Sirola, 5. Giorgio Fachini, 6. Umberto Bergamo, 7. Antonio Maggi, 8. Sergio Jacobini, 9. Mario Balardinelli, 10. Alberto Lazzarino.

Italijanska lestvica — ženske: 1. Silvana Lazzarino, 2. Nicla Migliorini, 3. Lea Pericoli, 4. Annalies Bellani, 5. Chiara Ramorino, Anca Vignali, Lucia Manfredi.

Za svetovno lestvico so pri klasifikaciji prihajala v poštev največja tekmovanja, in sicer: Davisov pokal, prvenstva Avstralije, Francije, Anglije (Wimbledon) in ZDA (Forest Hill). Za evropsko lestvico so se upoštevali tudi nekateri večji turnirji. Pri italijanskih igralcih pa so se upoštevali doseženi rezultati med vsem letom doma in v inozemstvu.

* * *

SANTIAGO (Čile), 17. — Z zmago nad Larsenom 4:6, 4:6, 8:6, 9:7, 6:2 se je Merlo plasiral v polfinale, kjer se bo spoprijel s Čilencem Ayalo.

* * *

V Buenos Airesu je Merlo premagal Funesa (Arg.) s 7:5, 8:6, 6:4; skupaj z Larsenom (ZDA) sta premagala par Paolera (Arg.) in Fernandes (Braz.) s 6:4, 6:4, 6:3.

Toxie Hall je tesno po točkah premagal bivšega svetovnega prvaka težke kategorije Ezzarda Charlesa.

VELIKA MEDNARODNA PLAVALNA PRIREDITEV V MOSKVI

14-LETNA HOLANDKA prva na 200 m prsno

Na mednarodnem plavalnem tekmovanju v Moskvi so bili doseženi mnogi odlični rezultati, včasih tudi presenetljivi; n. pr. skoraj nepoznani Anglež Simonds je premagal svetovnega rekorderja Tumperka, na 200 m prsno pa je zmagala 14-letna deklica iz Holandske.

200 m prsno — ženske: 1. Adelaide Den Haan (Hol.) 2.55.3 (Plavalka Haan ima 14 let); 2. Marija Gavriš (SZ) 3.00.3; 3. Margaret Grundy (VB) 3.01.

200 m prsno — moški: 1. Arkadij Golovčenko (SZ) 2.41.7; 2. Vladimir Minaškin (SZ) 2.42.6; 3. Burov (SZ) 2.44.5; 5. Broussard (Fr.) 2.48.5; 6. Magnolon (Fr.) 2.49.3.

200 m metuljček — moški: 1. Graham Simonds (VB) 2.30.8; 2. Gyorgy Tumpek (Madž.) 2.32.2; 3. Prolley (Fr.) 2.36.5. (Naslednja imena v poročilu manjkajo; op. ur.). 7. Lucien (Fr.) 2.42.4.

100 m prosto — ženske: 1. Valeria Gyenge (Madž.) 1.06.8; 2. Kathlin Szoeke (Madž.) 1.07.6; 3. Van Engelsdorp (Hol. 1.08.1; 4. Varnwell (VB) 1.08.6; 5. Helstrom (Šved.) in Voog (SZ) 1.09.8.

400 m — moški: 1. Sandor Zaborski (Madž.) 4.43.4; 2. Guy Montserret (Fr.) 4.44; 3. Abovyan (SZ) 4.48.4; 4. Colignon (Fr.) 4.53.4; 5. Bovič (SZ) 4.53.7; 6. Erickkson (Šved.) in Karlsson (Šved.) 4.56.4; 8. McKeeknie (VB) 5.01.4.

V finalu na 100 m za moške je bila borba tako izenačena, da se sodniki niso mogli odločiti, koga bi proglasili za zmagovalca in bodo počakali na razvitje filma. V finalu je plavalo 5 Rusov ter po en Anglež, Madžar in Šved.

100 m — moški: 1. Ronald Roberts (VB) 58"1, 2. Vladimir Skomorovski (SZ) 58"3, 3. Lev Balandin (SZ), 58"4, 4. ex aequo: Sorokin (SZ) 58"7, Larsson (Šved.) 58"7, Edassy (SZ) 58"7.

100 m metuljček — ženske: 1. Maria Littomericzky (Madžarska) 1'16"4, 2. Iohanna Van Alphen (Hol.) 1'16"9, 3. Ann Morton (VB) 1'17"2, 4. Den Haan (Madž.) 1'18"8, 5. Szekely (Madž.) 1'19"8.

1500 m: 1. Sandor Zaborsky (Madž.) 18'55"3, 2. Vladimir Lavrinenko (SZ) 19'04", 3. Endel Press (SZ) 19'12"4, 4. Schreeman (VB) 19'36"6, 5. Kriučkov (SZ) 19'43"5 6. Eriksson (Šved.) 20'14"1.

4x200 m: 1. SZ II. 8'55"4, 2. Francija 9'01"7, 3. Švedska 9'16"7, 4. Velika Britanija 9'16"8. SZ I. je dosegla čas 8'58"8, toda v konkurenci je lahko nastopilo le eno moštvo.

4x100 m — ženske: 1. Madžarska 4'31"8, 2. Holandska 4'35"4, 3. SZ 4'44"5, 4. Švedska 4'45"5.

* * *

Boljši rezultati z raznih tekmovanj v ČSR:

400 m: Badwre 4:54.4, **100 m hrbtno:** Bačik 1:07.3, **200 m metuljček:** Gerthofer 2:39.5, **200 m prsno:** Skovajsa 2:46.0, **ženske — 400 m:** Skupilova 5:29.3, **100 m metuljček:** Skupilova 1:19.4, Subrova 1:21.5, **200 m prsno:** Helesikova 2:57.2.

LAHKOATLETSKA TEKMOVANJA IN PRVENSTVA

Kuznecov - najboljši atlet

Pri nadaljevanju lahkoatletskega prvenstva Sovjetske zveze je gotovo najbolj pomemben rezultat, ki ga je dosegel Kuznecov v deseteroboju in ki mu je prinesel nov svetovni rekord. Vsekakor je ta atlet dosegel v posameznih disciplinah take rezultate, kakor jih (z izjemo 1500 m) komaj dosezejo že dobri tekmovalci, ki tekmujejo le v posameznih disciplinah.

MOSKVA, 17. — Še nekaj rezultatov s sovjetskeV Tbilisiju:

Krogla: Ovsepjan 17,12 m
200 m: Ignatijev 21,5
400 m: Litujev 51,5
Palica: Denisenko 4,30
Deseteroboj: Kuznecov 7.645 točk (100 m 10,9, daljina 7,28, krogla 14,30, višina 1,83, 400 m 51, 110 m zapreke 14,9, disk 47,38, palica 3,90, kopje 65,33, 1500 m 5:11,4)
Višina — ženske: Pisareva 1,66
Peteroboj — ž.: Čudina 4749 točk.

* * *

Največ atletskih zvezd dajejo še vedno ZDA. To nam pove tudi statistika sedanjih svetovnih rekorderjev. Atleti ZDA branijo večidel rekorde v vseh olimpijskih disciplinah, razen v tekih na srednjih in dolgih progah.

Med rekorderji so razen 19 Američanov še atleti 11 držav, in sicer: štirje z Jamajke, trije Madžari, dva Rusa in po en Britanec, Avstralec, Panamec, Belgijec, Norvežan, Čehoslovak in Brazilec.

Mathias še odličen

Dvakratni olimpijski zmagovalec v deseteroboju Amerikanec Bob Mathias se je preteklo leto poslovil od atletike, čeprav bi imel še na prihodnjih olimpijskih igrah zelo velike možnosti za osvojitev zlate medalje v deseteroboju. To je dokazal nedavno v Teheranu. Mathias je namreč trenutno na tako imenovani «Turneji dobre volje», obiskuje razne azijske države in predava o športu ter zlasti o atletiki. V Teheranu je srečal nekdanjega svetovnega rekorderja v skoku v višino, danes že preko 40 let starega črnca Daveja Albrittona, ki trenira perzijske atlete. Albritton je Mathiasa pregovoril, da se je pojavil tudi na tekališču in nastopil v petih disciplinah. Brez kakršnegakoli treninga je bivši svetovni rekorder dosegel rezultate, ki ga že danes uvrščajo med favorite deseteroboja v Melbourneu, seveda, če bi tam sploh nastopil. Odlični ameriški atlet je dosegel naslednje rezultate — 100 m: 10.8, 110 m ovire: 14.9, palica 3.78, krogla: 13.78, disk 49.23.

* * *

Po novih tabelah za mnogoboje je najboljši tekač na svetu v letošnji sezoni Madžar Istven Rozsavoelgyi, kateremu prinaša njegov rezultat 5:02.2 v teku na 2000 metrov 1504 točke. Sledi mu svetovni rekorder na 5000 m Sandor Iharos s svojim rezultatom na 5000 m, ki je vreden 1388 točk, naslednje mesto pa si delijo Iharos, Tabori in Nielsen s svojim rezultatom 3:40.8 v teku na 1500 m.

* * *

V okviru madžarskega prvenstva v atletiki je v hoji na 30 milj zmagal Antal Roka v času 4;20:10.6, kar je sicer bolje od uradnega svetovnega rekorda Sveda Ljunggrena, vendar je njegov rojak Somogyi dosegel v letošnjem letu za skoraj 2 minuti boljši čas.

* * *

Na prvenstvu Sofije je bil najuspešnejši skakalec v daljino Slavkov, ki je dosegel z znamko 7.47 m nov bolgarski rekord. Med ženskami je bila prav tako z novim rekordom najuspešnejša metalka diska Mihajlova z rezultatom 45.58.

Lahko je biti «amater» pod takimi pogoji...

V zadnjih mesecih je zavladalo v Avstraliji velikansko razburjenje. Ne morda zato, ker so se dvignile cene ali zato, ker bi pretila nevarnost nove vojne, ampak zato, ker sta imela trenutno najboljša avstralska teniška igralca — amaterja Ken Rosewall in Lewis Hoad — prav resen namen, da se pridružita tako imenovanemu «teniškemu cirkusu», ki ga vodi nekdaj najboljši teniški igralec na svetu, Amerikanec Jack Kramer. Po avstralskih časopisih so se pojavljale prav hude grožnje na račun Kramerja, če bi si ta res upal angažirati oba igralca in kasneje morda celo priti v Avstralijo. No, Rosewall in Hoad sta nazadnje ponudbo odklonila in razburjeni duhovi v Avstraliji so se nekoliko pomirili.

Zanimivo pa je vedeti, zakaj sta se oba mladeniča odločila, da ne sprejmeta 25.000 funtov od Kramerja. Pri Rosewallu je bilo to prav enostavno. Poleg zaposlitve, ki jo je Ken že imel pri neki tvrdki za izdelavo teniških loparjev, so mu ponudili še drugo zaposlitev pri tvrdki «Carnation Milk Company». Na ta način zasluži mladi Avstralec približno 50 funtov na teden, v pisarni pa presedi v celem letu le nekaj ur. Ne smemo pa tudi pozabiti, da dobijo tudi teniški igralci-amaterji na turnirjih kar čedne vsote. Po vsem tem nam je popolnoma jasno, da Rosewallu res ni bilo težko reči: «Ne!»

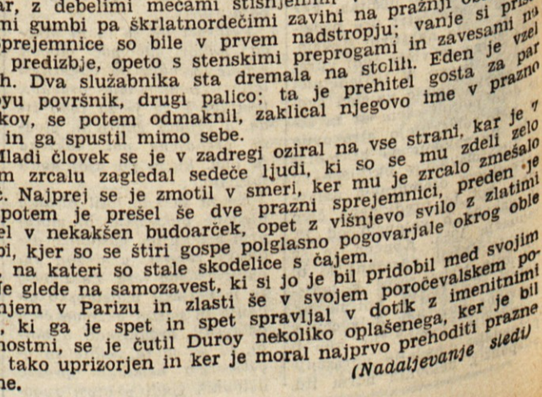
Drugi igralec Hoad zasluži sicer pri neki tovarni, ki izdeluje teniške žoge, nekoliko manj kot Rosewall s svojo dvojno zaposlitvijo. Toda tudi pri Hoadu znaša letna plača več kot 1500 funtov, poleg tega pa ima v podjetju se lepa možnosti za nadaljnji napredek.

* * *

SYDNEY, 17. — Na prvenstvu Južnega Novega Walesa je Hoad premagal Cooperja s 3:6, 9:7, 6:4, 6:4, v drugem polfinalu pa Rosewall Fraserja 9:7, 7:5, 6:8, 6:1.

Odgovorni urednik
STANISLAV RENKO
Tiska Tiskarski zavod ZTT, Trst

KINO ŠKEDENJ
predvaja danes 18. t. m. ob 18. uri Universal film
Neukrotljiva meja

Kino na Opčinah
predvaja danes 18. t. m. z začetkom ob 18. uri film:
PREGANJANI PO G-MENIH

GUY DE MAUPASSANT

Bel Ami

27. (LEPI STRIČEK)

Pomolila mu je roko, ne da bi se premaknila; samo glavo je okrenila in rekla: «Dober dan, lepi striček.» Beseda ga je spekla, kakor da bi bil dobil zaušnico: «Zakaj me tako imenujete?»

Z nasmehom je odgovorila: «Minuli teden sem govorila z gospo de Marelle, pa sem zvedela, kako so vas krstili pri nji.»

Potolažil se je, videč, kako ljubeznivo ga mlada žena gleda. Vobče pa, zakaj bi se je naj bal?

Nadaljevala je: «Razvajate jo! Kar mene zadeva, se me človek spomni, kadar mu pride na misel, to je, šestintridesetega v mesecu ali tako približno!»

Sedeč zraven nje, jo je gledal z novo radovednostjo, z radovednostjo ljubitelja, ki zbira drobne umetnine. Očarljiva je bila, plavka nežno, toplo svetlih las, kakor ustvarjena za ljubkovanje; in pomislil je: «Vsekako je lepša od one.» O uspehu ni prav nič dvomil, zdelo se mu je, da bi mu bilo treba samo roko stegniti in jo vzeti, kakor si utrgaš sad.

Odločno je dejal: «K vam me ni bilo zato, ker je bilo tako bolje.»

Ni ga razumela, zato je vprašala: «Kako? Zakaj?»

«Zakaj? Ne uganete?»

«Ne, še malo ne.»

«Zato, ker sem v vas zaljubljen... o, malce, samo malce... in ker se nočem dodobra zaljubiti...»

Po vsem videzu ni bila ne presenečena ne užaljena ne polaskana; kar naprej se je smehljala s svojim nespremenjeno ravnodušnim nasmehom in mirno mu je odgovorila:

«O, vseeno lahko prihajate. Vame ni nikoli nobeden dolgo časa zaljubljen.»

Presenečen, od tona še dosti bolj kakor od besed, je vprašal: «Zakaj?»

«Ker je jalovo in ker mu dam to prècej razumeti. Da ste mi svoj strah prej povedali, bi vas bila potolažila in vas, narobe, povabila, da prihajajte, kar največkrat morete.»

«Da, ko bi človek mogel zapovedovati svojim čustvom!» je vzkliknil z zanosnim glasom.

Obrnila se je k njemu: «Dragi prijatelj, zaljubljen človek je zame izbrisan iz števila živih ljudi. Postal je bebec, in ne samo bebec, temveč nevarnež. Z ljudmi, ki me ljubijo ali ki vsaj tako pravijo, pretrgam vsak zaupni odnos, prvič, ker me dolgočasijo, potem pa tudi, ker so mi sumljivi kakor stekel pes, ki utegne dobiti napad. Pošljem jih torej v nravstveno karanteno, dokler jim bolezen ne preide. Nikar tega ne pozabite. Dobro vem, da vam ni ljubezen nič drugega kakor nekakšna slast, medtem ko bi bila pri meni neke vrste... duševno obhajilo, kakršnega moška vera ne poznà. Vi jo razumete po črki, jaz po duhu. Ali... dobro mi poglejte v oči...»

Ni se več smehljala. Obraz ji je bil miren in hladen, in s poudarkom na vsaki besedi je rekla: «Nikdar, nikdar vam ne bom ljubica, razumete? Je torej docela jalovo in bi bilo celo slabo za vas, če bi vztrajali v tem poželenju... In zdaj, ko je operacija opravljena... ali hočete, da sva prijatelja, dobra prijatelja, pa res prava, resnična prijatelja, brez vsake zahrbtne misli?»

Sprevidel je bil, da bi bil spričo te brezprizivne sodbe vsak nadaljnji poskus zaman. Odločil se je takoj, odkritosrčno, in ji, vesel, da si more pridobiti to zaveznico za življenje, podal obe roki.

«Vaš sem, milostiva, kakor vam bo ljubò.»

Čutila je odkritosrčnost misli v njegovem glasu in mu takisto podala roke.

Poljubil jih je, eno za drugo, potem pa vzdignil glavo in preprosto rekel: «Presneto, da sem našel ženo, kakršna ste vi, kako srečen bi bil, ko bi se bil z njo poročil!»

To pot je bila ganjena, ta beseda se ji je primilila, kakor se zmeraj primilijo ženskam pokloni, ki jim gredo do srca, in vrgla mu je nagel, hvaležen pogled, kakršni nas ženskam usužnjijo.

Potem, ko ni našel prehoda za nadaljevanje razgovora, mu je položila prst na komolec in z mehkim glasom spregovorila:

«In zdaj se prècej lotim svojega prijateljskega posla. Neroda ste, dragi...»

Obotavljala se je, nato je vprašala: «Smem odkrito govoriti?»

«Prosim.»

«Popolnoma?»

«Popolnoma.»

«No, torej! Obiščite vendar gospo Walterjevo, ki vas zelo čisla, in se ji prikupite. Tam boste imeli priložnost za svoje poklone, čeprav se poštena, razumejte me dobro, docela poštena. O, tudi pri tej ni upanja, da bi s krajo... kaj opravili. Bolje bo za vas, da se pogosteje kažete. Vem, da imate pri listu zdaj še dokaj podrejeno mesto. Toda nikar se nič ne bojte, vse svoje urednike sprejemajo z enako dobrohotnostjo. Ubogajte me, pojdite tja.»

Smehljaje je dejal: «Hvala lepa, saj ste angel... moj angel varuh.» Potem sta govorila o tem in onem.

Ostal je dolgo, ker je hotel pokazati, kako je vesel, da sme biti pri nji; in ko se je poslavljal, je še enkrat vprašal:

«Torej velja, da sva prijatelja?»

«Velja.»

In ker je bil malo prej začutil učinek svojega poklona, je pristavil, hoteč ga podčrtati:

«In če bi kdaj ovdoveli, se že naprej priporočam.»

Nato je jadrno odnesel pete, da bi se ne utegnila jeziti.

Obisk pri gospe Walterjevi je bil za Duroya nekoliko sitna stvar, saj dosihmal še ni bil povabljen, naj pride k nji, in nerad bi bil zagrešil nerodnost. Ravnatelj je bil proti njemu dobrohoten, čislal je njegovo delo in ga zlasti rad porabljal za težavnejša opravila; zakaj bi si te ugodnosti v prid ne obrnil in ne poskusil prodreti v njegovo hišo?

Nekega dne torej, ko je bil zgodaj vstal, se je napotil v tržnice, ko je bila ravno razprodaja, in kupil za kakih deset frankov dva ducata prečudno lepih hrušk. Skrbno jih je zložil v košarico s pokrovom, da bi bilo videti, kakor da prihajajo od daleč, jih zanesel k hišniku ravnateljeve žene in jih oddal skupaj z vizitko, na katero je bil napisal:

«Georges Duroy
ponižno prosi gospo Walterjevo, naj blagovoli sprejeti to malenkost sadja, ki ga je davi dobil iz Normandije.»

Drugi dan je našel v svojem pisemskem nabiralniku v uredništvu ovoj s karto gospe Walterjeve, «ki se gospodu Georgesu Duroyu najlepše zahvaljuje in je doma vsako soboto.»

Naslednjo soboto se je oglasil pri nji.

Gospod Walter je stanoval na bulvaru Malesherbes v lastni dvojni hiši, katere polovico je po zgledu varčnih in praktičnih ljudi oddajal v najem. En sam hišnik, nastanjen med obojimi vežnimi vrati, je odpiral tako gospodarju kakor najemniku in dajal obema vhodoma velikaško lice bogate in imenitne palače, kajti opravljen je bil lepo, kakor cerkveni vratar, z debelimi mečami stisnjenimi v bele nogavice in z zlatimi gumbi pa škrlatnordečimi zavihi na praznji obleki.

Sprejemnice so bile v prvem nadstropju; vanje si prišel skozi predizbje, opeto s stenskimi preprogami in zavesami na vratih. Dva služabnika sta dremala na stolih. Eden je vzel Duroyu površnik, drugi palico; ta je prehitel gosta za par korakov, se potem odmaknil, zaklical njegovo ime v prazno sobo in ga spustil mimo sebe.

Mladi človek se je v zadregi oziral na vse strani, kar je v nekem zrcalu zagledal sedeče ljudi, ki so se mu zdeli zelo daleč. Najprej se je zmotil v smeri, ker mu je zrcalo zmešalo oči, potem je prešel še dve prazni sprejemnici, preden je dospel v nekakšen budoarček, opet z višnjevo svilo z zlatimi gumbi, kjer so se štiri gospe polglasno pogovarjale okrog oble mize, na kateri so stale skodelice s čajem.

Ne glede na samozavest, ki si jo je bil pridobil med svojim bivanjem v Parizu in zlasti še v svojem poročevalskem poklicu, ki ga je spet in spet spravljal v dotik z imenitnimi osebnostmi, se je čutil Duroy nekoliko oplašenega, ker je bil vhod tako uprizorjen in ker je moral najprvo prehoditi prazne sobane.

(Nadaljevanje sledi)